

Mlaš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XIII./ŠTEVILKA 40

CELOVEC, DNE 5. OKTOBRA 1961

CENA 2.— ŠILINGA

Iz naroda raste osebnost

Zal celo v katoliških krogih pogosto ni jasne- ga gledanja na pomen narodnosti in materinega jezika in oblikovanja resnične, zrele osebnosti, to se pravi za osnovni pogoj resničnega kristjana. Brez kolikor toliko zrele osebnosti je resnično krščansko življenje nemogoče. Kaj to krščansko življenje obsega, kako se kaže, na tem mestu ne morem razvi- jati.

Nekateri katoličani so mnenja, da je narodnost nekaj akcidentalnega, brezpomembnega in more človek z njo razpolagati, kakor hoče, ne da bi nje- gova osebnost trpela kako škodo. Velika zmotna!

Dejal sem, da je mnenje, da je narodnost dru- gotnega pomena za notranjo rast človeka, ali pa da je sploh brez pomena, zmotno. Zakaj? Prizna- ti moramo, da je narodnost in jezik od Stvarnika, torej nekaj po božji volji. Poleg tega je narod- nost zakoreninjena globlje kot v materinskem je- ziku. Ona korenini v dedni zasnovi. Poglejmo to globlje.

Predpostavljamo torej kot sprejeto in priznано, da so narodi nekaj, kar je po božji volji in v božjih načrtih, torej nekaj od Boga, Stvarnika hoteno in človeku izročeno kot naravna danost. Kar pa je po božji volji, ima svoj pomen i za poedince, i za skupnost, torej pomen za božje načrte. Dejal sem, da segajo narodne razlike globoko v človeško naravo. Vsakdo mora priznati, da se narodi ne razli- kujejo med seboj le po jeziku, marveč tudi po svo- jem zadržanju, reagiranju na okolje, v miselnosti, načinu doživljanja, čustvovanja itd. Te svojskosti pa temeljijo na dednih zasnovah in prehajajo iz rodu v rod ter spajajo kot nevidna vez člane ne- kega naroda. Te lastnosti ostanejo tudi, če kdo izda svoj narod in se prepiše drugemu, če zataji svoj jezik in si prisvoji drugega. Te lastnosti tudi ne izginejo, če se s porokami med člani različnih narodov dedne zasnove na videz pomešajo.

Ker so torej lastnosti neke določene narodnosti utemeljene v naravi, je vsakomur razumljivo in posebno še kristjanu jasno, da ima vsak narod od Boga določeno nalogo, ki jo mora vršiti v okviru in v smislu teh od Stvarnika mu danih lastnosti in sposobnosti. Narod torej ni nikakoli igra narave, kot jih najdemo toliko v naravi, razne oblike združkov kristalov, oblike listov ali cvetov. niti ni nastal po volji človeka, kot n. pr. razne oblike vrt- nih cvetic.

Iz tega pa sledi, da mora vsak narod stremeti, da se za to svojo nalogo v skupnosti narodov čim bolj pripravi, da jo tudi čim bolj vrši in sicer v okviru svojih po naravi danih sposobnosti in nalog. Sem spada brez dvoma in med drugimi tudi vedno večja sposobnost znajti se sprito drugih narodov, to je ostati sam to, kar je, pa tudi drugim priznati njihovo svojskost. Kakor je pri človeku, ki vidi samo sebe, drugih pa noče videti, ki samo zase terja vse pravice, drugemu pa jih ne prizna ali celo jemlje, znamenje duševne zavozlanosti, kompleksov, recimo individualne nerazvite, tako je tako zadrž- nje do druge narodnosti znamenje manjvre- dnosti in torej kolektivne nerazvite. Resnično zrel narod, kot resnično zrela osebnost bo priznal sebe in svojega. bližnjega v polni meri. Nezrel, kolek- tivno ponevrozen, pa tega ni sposoben.

Zato moremo mirno trditi, da je priznanje svoje narodnosti in spoštovanje druge, pogoj za vršitev svoje od Stvarnika dane naloge.

Osebnost se gradi in zori samo po stiku z oko- ljem, po srečanju z njim. Okolje pa je vse, kar je okoli človeka in s čimer pride v stik. Sem spada tudi določeni narod. Če naj človek zori v ose- bnost, se mora v okolju znajti in okolje priznati. Šele tu je dan pogoj za nadaljnje delo. lovek, ki se s tem ne znajde, zavrže od Boga hoteno resnič- nost. In človek, ki bi hotel prisvojiti si način gle- danja, reagiranja tujega naroda (če bi to bilo mo- goče), bi si nadel masko, laž. Če pa ohrani to, kar ima po naravi, a spremeni ime in jezik ter se izja- vi za pripadnika drugega naroda, je — to uvidi vsak — lažniv, neresničen. Jezik, potujčeno ime, spremenjena narodnost so samo maske. On ni in ne more biti v resnici pripadnik drugega naroda, marveč ostane v svoji resnični notranjosti pripa- dnik onega naroda, iz katerega je izšel, na zunaj

Priprave za vesoljni cerkveni zbor

Drugi vatikanski cerkveni zbor se bo pričel proti koncu leta 1962. Vendar pa lahko rečemo, da se je že pričel, kajti cer- kveni zbor se ne začne z dnem slovesne otvoritve, ampak leta in desetletja prej. Že Pij XI. je izrazil željo, da bi prvi vatikan- ski cerkveni zbor, ki je bil zaradi časovnih razmer prekinjen, nadaljevali in končali. Kolikor je znano iz besed sv. očeta Janeza XXIII. in merodajnih vatikanskih krogov, se katoliška Cerkev bori že pol stoletja in več, da bi se gledé na spremenjene časovne razmere notranje pomladila, da bi se z več- jo pripravljenostjo in ljubeznijo pribli- žala našim, po veri ločenim bratom. Ko je sv. oče ob koncu molitvene osmine za cer- kveno edinstvo dne 26. januarja 1959 napo- vedal cerkveni zbor, je bil to izraz dolgo- letne želje. Modri in izkušeni poznavalci zgodovine prejšnjih cerkvenih zborov so računali, da bodo trajale priprave za cer- kveni zbor kakih deset let. Papež pa je že 14. novembra p. l. izjavil pred člani pri- pravljalne komisije, da so se neposredne priprave za cerkveni zbor že pričele. Od te- daj delujejo razne komisije.

Letos je meseca maja izročil nadškof Fe- lici, tajnik osrednje pripravljalne komisije, sv. očetu petnajsto in zadnjo knjigo doku- mentov (vsaka knjiga ima približno 800 strani), ki se nanašajo na cerkveni zbor. Ne le kardinale, patriarhe, nadškofe in ško- fe vsega sveta, tudi katoliške univerze so pozvali, naj pošljejo svoje predloge za cer- kveni zbor. Predkomisija je poslala predlo- ge uredila in jih izročila desetim priprav- ljalnim komisijam v nadaljnji študij. Pred- loge so združili v 8972 kratkih stavkih.

Vse, kar posamezne komisije obdelajo in pripravijo, izroči osrednji komisiji, ki ji predseduje papež sam. Papežu pomaga 49 kardinalov, 5 patriarhov, 33 nadškofov in škofov in 4 generalni predstojniki redov- nih družb: benediktincev, frančiskanov, do- minikancev in jezuitov. Kot svetovalci so tej komisiji na razpolago še: 11 škofov, 9 prelato v pet redovnikov.

Ako vse to premislimo, moramo reči, da se je cerkveni zbor že pričel. Delo je ogrom- no, težavno in odgovorno. Soodgovorni za uspeh cerkvenega zbora pa smo tudi vsi kristjani.

Razdor med Arabci

Minuli teden se je Sirija, 4-milijonska država, ki je bila od leta 1958 združena z Egiptom (23 milijonov prebivalcev) v »Ze- dinjeno arabsko republiko«, z državnim udarom, ki so ga izvedli vojaški krogi, zo- pet odcepila od Egipta ter proglasila samo- stojnost. Zaprošila je tudi za članstvo pri Združenih narodih.

Po prvih vesteh upora v Damasku, pre- stolnici Sirije, je egiptovski diktator Nasser v Kairu, doslej predsednik »Združene arabske republike« zelo ostro reagiral ter dal povelje armadi, mornarici in letalstvu, da s silo upor zaduši. Toda kmalu se je po- kazalo, da je zadeva težko izvedljiva, kajti Sirija ozemeljsko ni povezana z Egiptom, od katerega jo loči 150 km široki vmesni pas Jordanije. Povrh tega pa egiptovska voja- ščina ni kaj prida, kot se je izkazalo že

leta 1956, ko so jo zlahka porazili Izraelci. Ko je Nasser videl, da je sirijsko ljudstvo na proglas upornikov navdušeno odgovo- rilo, je svoje povelje preklical ter se izgo- voril, da arabske edinstvi ni moč doseči s silo. Obenem je priznal, da so bile storje- ne »mnoge napake«. Nasser, ki velja za prvobornika vsearabske ideje s ciljem ene države, v kateri naj bi bili združeni vsi Arabci, je doživel težak udarec. Izkazalo se je, da je Arabce mnogo lažje združiti za boj proti »kolonializmu« kot pa za slogo v skupnosti.

Obenem z Nasserjem in panarabsko ide- jo pa je sirijski državni udar hudo priza- dejal ves nevtralistični tabor afrazijskih držav in Jugoslavijo, kajti Nasser je poleg Tita in Sukarna bil eden izmed glavnih stebrov tega pisanega združenja.

nastal iz poturic. škodo ima tudi narod, ki potuj- čuje sam.

Kaj torej? Ostani, kar si po božji volji. Zori v narodu, h kateremu in v katerem Te je Bog pokli- cal v življenje, goji svoj jezik, pa imaš dane po- goje za resnično osebnost. Ostal boš zvest narodu, pa tudi Bogu. Ostal boš zvest državi, h kateri spa- daš. Ohrani pa tudi svojim otrokom ljubezen in zavest za svoj narod in ohraniš jim pogoj za resničnega človeka.

Opozorilo za kmetijske volitve

Do 12. oktobra so pri občinah na raz- polago volilni imeniki za volitve v Kme- tijsko zbornico. Prepričajte se, ali ste v volilnem imeniku. Ako ste bili izpuščeni, zahtevajte pravočasno z reklamacijo pri ob- čini vpis v imenik. Volilno pravo ima- jo vsi, ki so lastniki ali solastniki (mož in žena) nad 1 ha kmetijskega ali gozdnega zemljišča, pa tudi najemniki, ki v lastni režiji obdelujejo vsaj 1 ha kmetijskega zem- ljišča.

- K R A T K E V E S T I -

Razgovor o smrtni kazni je napovedala britanska televizijska družba. Sodelovali bodo anglikanski nadškof dr. Ramsay, ka- toliški nadškof kardinal Godfrey, upoko- jeni rabelj Pieropint, po en zdravnik, rav- natelj kaznilnice in na smrt obsojeni a po- miloščeni kaznenec. Smrtna kazen ima na Angleškem številne nasprotnike, a tudi prav tako številne prijatelje. Njeni nasprot- niki so celo dosegli njeno odpravo, toda po nekaj letih je bila zopet uvedena zaradi znatnega porasta težkih zločinov. Zakon sam je tudi nenavaden, predvideva smrtno kazen za umor, ako je izvršen s strelnim orožjem ne pa z nožem. Najbolj zanimiv bo najbrž nastop upokojenega rablja: imel bo tri minute časa, da pove, kako je v praksi izvrševal obešanje.

V Upsali na Švedskem so pokopali Daga Hammarskjölda, generalnega tajnika Zdru- ženih narodov, ki je nedavno umrl ob le- talski nesreči pri Ndoli v Afriki. Švedska mu je odredila najslavesnejši državni po- greb kot so ga deležni le kralji, ki so padli v vojni. Pogreba so se poleg švedskega kra- lja in kraljice udeležili zastopniki vseh dr- žav članic Združenih narodov. Avstrijo je zastopal predsednik državnega zbora dr. Figl. Nadškof Eidem je v svojem govoru dejal, da je Hammarskjöld bil »zvest sin svo- jega naroda in predan služabnik vsega člo- večstva.«

V »prvi oddaji državnega predsednika« po avstrijski televiziji je dr. Adolf Schärff »povabil« vse gledalce na sprehod po ura- dnih predsedniških prostorih v leopol- dinskem traktu cesarskega dvora. Potem, ko so se gledalci, sedeč ob svojih sprejem- nikih, z očmi udeležili sprehoda po pre- sedniških sobanah, je dr. Schärff govoril o delu in dolžnostih državnega predsednika.

Eksploziral je norveški parnik »Starcar- rier«, ko ga je naloženega z dinamitom ne- ki vlačilec bil potegnil iz pristanišča Diego Suarez na otoku Madagaskar na odprto morje. Ladja se je takoj po eksploziji tovo- ra s posadko 23 mož vred potopila.

ZVEZA PEVSKIH DRUŠTEV

bo priredila v nedeljo 22. oktobra 1961 ob pol treh popoldne v veliki dvo- rani Delavske zbornice

KONCERT

pod naslovom

„Slovenska pesem naroda in skladateljev Koroške“

Ljubitelji naše pesmi ste vabljeni, da se tega koncerta udeležite.

Politični teden

Po svetu ...

Rus in Amerikanec sta se otipovala v New Yorku

Ameriški zunanji minister Dean Rusk in sovjetski zunanji minister Gromiko sta zasedanje Združenih narodov uporabila za več sestankov, katerih namen bi naj bil priprava za širšo konferenco na višji ali celo morda na »najvišji ravni«. Namen newyorških razgovorov je bil ne toliko zaradi pogajanj za sklenitev kakšnega sporazuma o preceh mednarodnih vprašanjih kot so Berlin, nemška mirovna pogodba in atomska razorožitev, temveč zgolj ugotoviti ali obstojata sploh kak možnosti za sporazum o teh spornih točkah. Ob petnajstih sovjetskih atomskih eksplozijah v treh tednih raketnih strelnih vaj in mirovnih globčkov, ki jih je istočasno spuščal Hruščev ter izjav odločnosti in »elastičnosti« ameriškega predsednika Kennedyja sta oba ministra res bolj podobna slepcema, ki tipata v oslepujočem blišču, kot pa bistroglednima izvidnikoma, ki naj iz te zmešnjave najdeta pravi izhod. Šele ako jima bo uspelo »otipati« kak možnosti sporazuma, bi se potem sestali vrhovni državniiki, kajti sicer tak sestanek nima smisla. Svoje razgovore bosta nadaljevala prihodnji teden v Washingtonu.

Položaj pa ni tako strašen, kot na prvi pogled izgleda. Res je, da obstoje mirovne ponudbe na obeh straneh zgolj iz besed, ki so tako nejasne, da se jih ni moč oprijeti. Po drugi strani pa so grožnje Hruščeva sicer zlahka otipljive, vendar ne povsem prepričljive. Sovjetska zveza je s strelnimi vajami v Pacifiškem oceanu dokazala, da poseduje rakete, ki lahko ponesejo atomske bombe kamorkoli v Združene države, toda če bi Sovjetska zveza res hotela vojno, ne bi z raketami streljala v — vodo. Presenečenje namreč spada med najvažnejše vojne zvijače.

Ta argument je v glavnem uveljavljala angleška vlada, ko se je minuli teden zavzemala za te pripravljane razgovore. Kennedyjev govor v Združenih narodih, kjer je sicer govoril o odločnosti Zapada v načelnih zadevah, obenem pa dal razumeti, da Združene države ne bodo začele vojne, ako Sovjetska zveza podpiše separatno pogodbo z Vzhodno Nemčijo in da tako sedanji delitvi Nemčije definitivni značaj, so spravile fronte v gibanje.

Hruščev — ujetnik lastnih groženj

V resnici je sovjetski diktator postal tudi ujetnik lastne propagande, kajti v nekaj tednih bo v Moskvi kongres boljševiske komunistične stranke. Na ta kongres mora Hruščev priti z vsaj nekaj delnimi uspehi. Brez dvoma je dejstvo, da je Sovjetska zveza mogla brez hujše reakcije s strani Zapada izvesti popolno delitev dotlej enotnega Berlina ter zamašiti »okno« v Svobodo, skozi katero so odšli v zadnjih letih milijoni Nemcev, je že nekaj. Enako tudi namig glede sprejema separatne sovjetsko-vzhodnonemške mirovne pogodbe. Vendar bi bili ti uspehi bolj zunanjega optičnega kot vsebinskega značaja, kajti dali bi formalno pečat nečemu, kar deloma že obstaja in s čimer se je — vsaj v srcu — Zapad že sprijaznil. Zato je treba počakati s čim bo Hruščev še prišel na dan. Vpravlje glede njegovih namenov vlada globoka tema, in vprašanje je ali bo mogel Amerikanec Rusk v tej temi kaj otipati.

Vsekakor pa je treba reči, da se je mednarodna napetost že zgolj zaradi teh razgovorov nekoliko popustila, kajti dokler se diplomati razgovarjajo, molči orožje.

Adenauer zopet na krmilu

Zapadna Nemčija počasi preboreva razočaranje zaradi Berlina. Izid volitev, ki je tudi v številnih izpričal nezadovoljstvo Nemcev zaradi zadržanja Zapada glede Berlina, je sicer nekoliko oslabilo pozicijo Adenauerja, glavnega zagovornika brezpogojne naslonitve na Zapad, vendar ni omajal njegovega kanclerskega naslanjača, v katerem bo predvidoma še nekaj časa sedel. Liberalno nacionalistična »Svobodna nemška stranka« (FDP), ki je zahtevala odstranitev Adenauerja, je morala pasti na kolena, kajti stari nemški kancler je pokazal veliko elastičnost. Začel pogajanja za »koalicijo s socialisti, ki si po več kot desetletni opoziciji ali stanju na dežju žele vendar enkrat priti pod streho vladne koalicije, kjer je mnogo prijetnejše, kot kaže nemškim socialistom avstrijski zgled. Spričo te nevarnosti so liberalci postali takoj prijaznejši

in tako ima Adenauer zopet vajeti v svojih rokah. To seveda ni prav nič všeč Sovjetom, kajti zaradi Adenauerjevi zvestobi na Zapadu ne morejo intrigrirati v Bonnu. Zadeva pa ni pogodu tudi Angležem, katerim bi kaka druga, manj močna osebnost na čelu bonnske vlade bila prijetnejša, kajti bilo bi jo laže upogniti. Tako Moskvi kot Angležem bi bil seveda najljubši kak nevtralist, to je kak »spretnjakovič«, ki se smatra za tako spretnega, da bi poskušal izigravati Vzhod in Zapad s kako medblokovsko politiko. To pa zato, ker vedo, da kadar začnejo Nemci v mednarodni politiki izigravati, se zadeva konča nazadnje tako, da so oni izigrani, ker se drugi zmenijo — na nemški račun. Potem pa se seveda izgovarjajo na »perfidni Albion« in kričijo. Adenauer namreč ve, da bi škiljenje proti Vzhodu, od koder Nemci nimajo ničesar pričakovati, tem le škodovalo, ker bi ga tudi evropske zapadne sile izkoristile za to, da Združene države preprečijo, da je treba na Nemce »paziti«, kar sedaj trdijo samo Sovjeti.

... in pri nas v Avstriji

Obmejna zaščita

Novi minister za državno obrambo dr. Schleiner beleži važen uspeh. Ministrski svet je odobril njegov načrt obmejne varstva. Še letos bo mogel postaviti na noge 25 obmejnih vojaških edinic. V obmejnem pasu bivajoči rezervisti bodo tvorili nekako vojaško obmejno obrambo. Vsak rezervist bo dobil uniformo, ki jo bo hranil doma. Orožje in municija bosta centralno shranjena tako, da bosta rezervistom za slučaj potrebe takoj dostopna. Prvotno so nameravali dati rezervistom orožje domov, kot je to v Švici, vendar so ta načrt spremenili. Vojni minister sodi, da mu bo uspelo sestaviti tekom let kakih 120 obmejnih čet z 20.000 možmi. Redno se bodo za rezerviste vršile ožne vaje, njihova organizacija pa bo tako strunna, da jih bo mogoče v najkrajšem času sklicati.

Finančni minister se bori za zmeren državni proračun

Minister dr. Klaus vedno spet poudarja, da so njegovi resorni kolegi preradodarni v svojih izdatkih. Za celi dve milijardi bo imel državni proračun za to leto primanjkljaja. Za novo leto je minister predvidel skupno vsoto izdatkov v višini 53,8 milijard šilingov in se krčevito trudi, da ustreže željam prosvetnega ministra Drimmla in kmetijskega ministra inž. Hartmanna, ki sta bila doslej nekaka pastorka v finančnih zadevah. Sedaj pa se je oglašil še predsednik delavskih strokovnih zvez Olah, ki zahteva znižanje davka na plače. Izračunali so, da bi z ugoditvijo njegovih zahtev finančni minister moral utrpeti novih 400 milijonov šilingov. Zaenkrat manjka ministru cela milijarda in še 800 tisoč šilingov, pripravljen pa je, da brani svoje številke z vso odločnostjo. Res ni lahko biti finančni minister.

Okoli volitev v Kmetijsko zbornico

Novembrske volitve v Kmetijsko zbornico že mečejo svoje sence. Med Bauernbundo Avstrijske ljudske stranke, socialisti in nacionalisti se razvija živahna borba. Bauernbund je postavil obsežen program, kako bi bilo mogoče ogroženemu kmetu pomagati. Masivni napad nacionalcev se glasi, da je Bauernbund kriv vse kmetijske mizerije. V rokah ima vsa zastopstva v deželah in je torej kriv nizkih cen pridelkov in nizkega kmetijskega donosa. On je kriv, da beži mladi kmečki rod v mesta, kmetije pa ostajajo prazne. Za kmeta je ceneje, če kruh in maslo kupuje, ker je tovrstni domači pridelek zanj predrag. Kmetijstvu z državnimi darili ne bo pomagano. Kmetijstvo terja primerne cene in zahteva oprostitev od prometnega davka. S pomožno akcijo je treba pomagati preobremenjenim kmetom. Tako se glasijo zahteve nacionalnih kmetov (pod vodstvom FPOe). — Skoraj nič mileje ne govori socialistični Arbeitsbauernbund, ki se pri nas nadeja petega mandata iz pritoka malih kmetov in delavcev, ki imajo prvič volilno pravico. Istočasno pa sedaj s svoje strani zatrijuje razumevanje za kmete.

Se vidi: volitve se bližajo.

Poseben kataster gorskih kmetij

V glavnem je dovršen seznam gorskih kmetij v državi, pri čemer so upoštevana posestva nad polovico hektarja. Po odstotkih se vrstijo posamezne dežele sledeče: Tirolska 62 odst., Solnograška 57, Predarl-

ska in Koroška 42, Štajerska 31, Gornja Avstrija 29 in Dolnja Avstrija 21 odst. Po številu kmetij pa prednjači Štajerska z 24.650 posestvi, dočim šteje Koroška 14.034 kmetij. Pričakovati je, da bo država gorskimi kmetijam posvečala rastočo pozornost, ker so tudi najbolj ogrožene v svoji v svoji eksistenci.

Za priključitev na svetovni trg

Ob pričetku graškega velesajma, ki se ga je udeležilo odlično zastopstvo zvezne vlade s kanclerjem Gorbachom na čelu, je trgovski minister dr. Bock odločno zagovarjal gospodarsko pridruženje Avstrije evropskemu zapadu. Poudaril je svobodo v naši trgovski politiki, ker je le-ta steber naše neodvisnosti in tako opora naše politične nevtralnosti. — Na velesajmu je bil odprt novi jugoslovanski paviljon, ki vzbuja vsepobno občudovanje. Otvoritvi je prisostvoval kancler in še nekateri ministri.

Hoferjev spomenik so pognali v zrak

V noči na nedeljo so neznanci pognali v zrak spomenik Andreja Hoferja na gori Isel pri Innsbrucku. Spomenik je tirolska zgodovinska znamenitost. Poleg njega se nahaja spominska kapelica in še častna dvorana z imeni padlih tirolskih vojakov. Detonacijo so slišali po vsem Innsbrucku. V bližini so ob preiskavi našli več italijanskih letakov z italijanskimi barvami in podpisom »Giovane Italia 1960«. Sodi se, da je ta atentat nekak odgovor nacionalistov na bombne napade v Italiji.

Pred 41 leti

Koroška deželna vlada je dne 19. novembra 1920 naslovila na prebivalstvo koroškega glasovalnega ozemlja razglas, ki so ga podpisali dr. Lemisch, A. Neutler in dr. Frank. V razglasu stoji:

»V poštenih odkritostih bo koroški Nemec prišel svojemu sloveskemu bratu nasproti, tudi njegova (to je: slovenskega brata) jezikovna in narodnostna posebnost naj bo polno in celotno ohranjena.«

Plebiscitna komisija v Celovcu pa je 18. novembra 1920 izdala na prebivalstvo glasovalnega ozemlja proklamacijo, ki so jo podpisali S. Capel Peck, Charles de Chambrun, L. Borghese, A. Peter-Pirkham in K. N. Hristić in ki se glasi:

»Ko končujemo svojo nalogo, želimo v trenutku formalne predaje uprave avstrijski vladi posebno in slovesno poudariti določbe senžermenske mirovne pogodbe v zadevi varstva manjšin, ki ga Zveza narodov garantira. Dalje določbe v zadevi državne pripadnosti in posebno člen 92, ki določa, da se ne sme nobenega prebivalca ozemlja bivše avstroogrške monarhije zaradi njegovega političnega zadržanja od izbruha svetovne vojne zasledovati ali nadlegovati.

Avstrijska in koroška vlada sta izrekli po svojem opolnomočenju pri medzavezniški plebiscitni komisiji v javnem razglasu formalno, da sprejmeta principe, na katerih temelje te določbe; pravtako tudi svoj namen, da se hočeta taistih držati, in avstrijski opolnomočenec s tem ponovi že dano izpoved.

Izročamo oblast, ki nam je bila dana po mirovni pogodbi v resni veri in upanju, da bosta po pravični in velikodušni uporabi teh načel mir in sloga, ki sta za napredovanje in uspevanje v bodočnosti neizogibni, zagotovljeni prebivalcem celovškega ozemlja (to je: glasovalnega ozemlja).«

SLOVENC

doma in po svetu

Slovenski časnikar v Sovjetski zvezi

Najnovejša številka italijanske revije »Trieste« prinaša obširno poročilo o Sovjetski zvezi. Poročilo je spisal Mitja Volčič, mladi slovenski časnikar, ki je zaposlen pri slovenski radijski postaji v Trstu. Volčič je bil pred kratkim na daljšem potovanju po Sovjetski zvezi. Svoje doživljaje in vtise opisuje živahno in zanimivo, obenem pa kaže, da je imel ostro oko za spoznavanje razmer v državi, ki po boljševiski revoluciji že nad 40 let okuša komunizem kot politično ideologijo in kot družbeno gospodarski sistem. Volčičevo poročilo je naletelo na zelo dober sprejem v italijanski javnosti.

Slovenski dan v Clevelandu

V »največjem slovenskem mestu izven Slovenije«, v Clevelandu v Združenih državah, kjer živi največštevna skupina slovenskih rojakov v tujini (nekaterih rod je ondi že več generacij, a kljub temu, da so se rodili in zrastle v Ameriki, niso pozabili svojega slovenskega porekla), je bil konec oktobra prirejen »slovenski dan«, ki je lepo uspel. Na farmi sv. Jožefa (po naše pristavi) je bila akademija z bogatim programom. Po ameriški državni himni je pevski zbor »Slavček« zapel še dve pesmi, nato pa so nastopili otroci slovenskega šolskega tečaja iz Colliwooda z dvema točkama, od katerih je posebno ugajala ponazorjena pesmica »Ti, pa jaz, pa židana marelja!« Dr. Milan Pavlovčič je govoril o pomenu Slovenske kulturne akcije, osrednji govor pa je imel pisatelj Karl Mauser, ki je pozval navzoče rojake: Ohranimo zvestobo do rodne zemlje in do matere besede! Med nadaljnjimi točkami je posebno ugajala baletna skupina »Kres«. Nato je pa pevski zbor »Korotan« zapel vrsto pesmi. Prireditve se je končala ob zvokih mogočne Aljaževe »Oziram v gorensko se skalnato stran«, v kateri pesnik pravi: »Vse je vihar razdjal, narod pa je vedno stal«. — V ozadju odra je bilo videti Slovenijo, iz katere se pno niti po vsem svetu, povsod, kjer žive Slovenci, ki hočejo ostati zvesti svojemu rodu, jeziku in kulturi.

Prva knjiga o papežu Janezu XXIII.

V založbi Marijanišča na Občinah pri Trstu je izšla drobna knjižica z naslovom »Janez XXIII.«, ki jo je spisal slovenski rojak v Rimu, msgr. Maksimilijan Jezernik, vicerektor papeškega zavoda za vzgojo misijonarskih duhovnikov »Propaganda Fide«.

Je to prvo delo o sedanjem papežu v slovenščini in ga je zaradi tega toplo pozdraviti, saj približa tako avtor osebnost namestnika Kristusovega tudi vernim Slovincem. Prav posebej pa velja omeniti zadnje poglavje knjižice, ki ima geslo »Sveti oče in Slovenci«.

»Janez XXIII. dobro pozna tudi Slovence,« piše dr. Jezernik. »Bog ve, če je kak drug papež v zgodovini imel toliko stikov s slovensko dušo kot današnji. Kot apostolski vizitator v Bolgariji se je večkrat peljal skozi našo domovino. Na poti se je ustavil v Ljubljani, prenočeval v škofijskem dvorcu in se srečal s škofom Jegličem...« Ze takrat si je lahko ustvaril mnenje o Slovencih, ker je, kot dalje pripoveduje avtor knjižice, tudi hodil semintja po Ljubljani ter opazil več zanimivih in značilnih podrobnosti, katere opazi pri Slovencih zlasti tujec. Tudi danes kaže svoje zanimanje za Slovence, zlasti s tem, da nagovori slovenske romarje v slovenskem jeziku in da je za letošnjo veliko noč voščil vesele praznike v vatikanskem radiu tudi v slovenščini.

Velja tudi za nas

Briksenški škof in apostolski administrator tridentinske nadškofije dr. Josip Gargitter je 4. avgusta t. l. izdal pastirsko pismo, ki velja tudi za nas.

Škof pravi med drugim:

»Iz src vseh otrok božjih v tej katoliški deželi (škof misli Južno Tirolsko) naj se zdaj vzdigne vihar molitve k Očetu v nebesih. Posebno vam prosim, da praznujete nedeljo kot dan Gospodov in da jo napravite za dan molitve za ljudstvo in domovino in da molite sveti rožni venec kot vsakdanjo družinsko molitev z veliko zvestobo v vseh družinah.

Praznovanje nedelje je jedro krščanskega življenja in preizkusni kamen za vero v katoliškem narodu.

Praznujte nedeljo s tem, da se vestno in goreče udeležujete evharistične daritve (sv. maše) in se zakramentalno združujete s Kristusom v sv. obhajilu.

Praznujte nedeljo s tem, da opuščate vsako hlapčevsko delo, pa tudi prireditve in zabave, ki skrunijo dan Gospodov. Poseb-

no razna društva in zveze naj pazijo, da hočemo nedeljo obhajati kot dan pokore in molitve za našo domovino.

Vsako prvo nedeljo hočemo ali dopoldne med zgodnjo in glavno službo božjo ali pri popoldanski službi božji obhajati v vseh dušnih pastirskih pravno uro pred izpostavljenim Najsvetejšim.

Če se na ta način trudimo, da živimo v ljubezni božji; če neprestano molimo; če našo domovino izročimo božjemu Srcu Jezusovemu in če postavimo naše družine v vsakdanjem družinskem rožnem vencu pod varstvo Matere božje, potem smemo biti polni zaupanja in se smemo počutiti varne v ljubezni našega Odrašenika in naše nebeške Matere. »Blagor ljudstvu, čigar Bog je Gospod« (Psalm 32, 12). — Tako briksenški škof.

Ali ne veljajo ti opomini in ta navodila tudi za nas? Tudi mi smo potrebni nadnaravne pomoči. In ta pomoč je tudi nam na razpolago.

Po Argentini . . .

(Koroškim bralcem svoje vtise opisuje župnik Vinko Zaletel)

28. avgusta sem se odpeljal z vlakom 700 km daleč v Cordobo. V primeri z Buenos Airesom majhno mesto, v primeri s Clevelandom pa veliko: pol milijona ljudi ima. Cordoba ima tri častne pridevke: dotta, pia, eroica: učena, pobožna, junaška. Učena zato, ker ima stare in slavne univerze, tudi katoliška univerza je tam. Tudi tri slovenske dijake sem dobil tam. Pobožna, ker ima najbolj razvito, organizirano, globoko versko življenje, razmeroma tudi največ duhovnikov. Prav živa katoliška zavest ji je pripomogla, da je dobila tretji naziv: junaška. Tu se je namreč začel in največ pomoči imel upor proti Peronu, ko je začel preganjati Cerkev in je potem Peron padel.

Takoj sem se v Cordobi v spremstvu g. Kordeša, ki me je na kolodvoru čakal, odpeljal v semenišče. Tam je ekonom slovenski duhovnik Levstek: lakote torej ne bo. V semenišču pa me je že čakal moj sošolec iz gimnazije, sedaj frančiškan p. Gabriel Arko. Kakšno srečanje po 23 letih! On je že 22 let v Argentini, sedaj predstojnik samostana v Miramaru pri jezeru Mar Chicita, 200 km stran. Vabil me je tja, pa ni bilo časa in tako sem nekaterim kuram ohranil življenje, klobase pa je prinesel s seboj, take na zraku posušene. Prav dobre so. Če bi imel več časa, bi se šel tja kopat; jezero je zdravilno, ker ima toliko soli in raznih rudninskih sestav, da je voda kar gosta.

V Cordobi so me povabila že čakala: enkrat k primorski družini Jazbec, drugi k ljubljanski družini Jazbec. Ta je zgled slovenske pridnosti in podjetnosti. Prišli so tja kot berači, danes imajo veliko urarno in zlatarno sredi mesta, krasno novo hišo z lepim vrtom, avto, in še velik kos zemlje, kjer se marsikaj že dela.

Prvi večer sem bil z g. Levstikom gost pri neki argentinski družini. Imajo tovarno njihova hiša je kot pravljica grad sredi krasnega vrta. V hiši pa zopet muzej raznih dragocenosti. Gospodar ima svoj »hobby« s tem, da zbira vse vrste puške in vse vrste revolverjev ali samokresov.

Da bi se ne dolgočasil, so povabili še nekega zdravnika, ki zna tudi francosko, da bi se pogovarjala. Pa raje nisem preveč govoril.

Obiskal sem še znanca preč g. Casermana pri jezuitih. Skupaj sva bila v semenišču, pa je pozneje ušel k jezuitom. In pa še prof. Romana Pavlovčiča, ki je sestavil »Zgodovinski atlas Slovenije«, ki je nekaj edinstvenega in se še večji narodi kot Slovenci ne morejo ponašati s takim delom. Gospe pa so samo na Koroško silile misli.

Tudi v Cordobi sem imel predavanje o Koroški. Zbrali so se Slovenci, nekaj Hrvatov in še kak Argentinec. Pred predavanjem mi je izročila slovenski šopek Jazbecova Sonja in deklamirala tole kitico:

Ta šopek cvetja smo Vam za srebrno
mašo zbrali,
katero med izseljenci ste darovali.

Prišli ste, da z domovine prinesli ste
pozdrave —
od tamkaj, kjer šume valovi Drave.
Ob vrnitvi s seboj ga vzemite,
ter h Gospe Sveti z njim hitite.

Ob izročitvi šopka rdeči nageljnove smo
bili vsi ginjeni.

Ob koncu predavanja me je neki profesor, doma na Štajerskem, na vsak način hotel objeti. Ves solzan je bil in rekel, da v 22 letih, odkar je v Argentini, ni še doživel toliko lepega.

V Cordobi me je dobil g. Kronfajz. Ko je slišal, da sem prišel iz Avstrije, me je prišel prositi za neko posredovanje. Njegova mati je bila Ljubljanka, oče pa je bil arhitekt, avstrijski konzul in potem profesor arhitekture na cordobski univerzi. Ko sem mu obljubil, da bom skušal zadevo urediti, je bil presrečen, ni vedel, kaj bi mi naredil, mi nosil prtljago in me spremljal prav na avtobus. Od njega sem dobil knjigo, ki jo je spisal njegov oče:

Zame je bilo presenečenje, da tukaj dobim knjigo, ki je še poznal nisem in obravnava križe, znamenja po Koroškem in Kranjskem.

Sedaj pa z avtobusom 800 km daleč v Mendoza. Vlaki in avtobusi na dolge proge vozijo ponoči. Na avtobusu se mi je pridružil še Slovenec dr. Gerzotič iz Bariloch s svojo hčerko, ki študira medicino na cordobski univerzi. Ob pogovoru sva ugotovila, da sva se pred 29 leti skupaj smučala na Triglavu. Tega nikoli nisva oba pozabila, ker smo tedaj vsi, ki smo šli v mokrem južnem snegu na Triglav in še zašli, tako trpeli. In sedaj se po 29 letih srečava tukaj v Argentini. V Barilochah se zopet snideva.

Drugo dopoldne smo v Mendoza pod Kordiljerami. Od Buenos Airesa do tu je 1100 km ravnine. Pri avtobusu me že čakajo znanci. Tu je namreč večja skupina Slovencev. Prvi je preč g. Jože Horn, dušni pastir Slovencev v Mendoza. Poznal sem ga le kot dijaka v Ljubljani, sedaj pa je »gospod«. In potem g. Rudi Hiršeger: z njim sva se zadnjikrat srečala na švicarski meji l. 1948. Ponoči v dežju sta prišli njegova in bratova družina z malimi otroci, vsi premočeni v samostan, kjer sem prav tedaj spal. Tiste noči ne bomo pozabili, ko se je pokazala prava krščanska ljubezen: sestre so ponoči vstale, jim skuhale in jim pripravile prenočišče, s. prednica je dala žimnice iz svoje postelje. Tri mesece so obe družini zastoj vzdrževali in medtem je njegova žena še otroka rodila. In s kakšnim veseljem in ljubeznijo. Mislim, da je bilo to dobro delo — sprejemati popotnike, brezdomce - begunce blagoslov ne le za sestre, ampak tudi za obe družini. Kajti danes imata oba brata — eden v Buenos Aires, drugi pa v Mendoza najbolj priznana keramično tovarno v Argentini. Njihovi izdelki slove po svoji umetniški vrednosti in kvaliteti po vsej Argentini in jih prodajajo le v najboljših trgovinah. Kljub temu,

da ima ta tovarna 30 delavcev — samih Slovencev — ne more zadostiti vsem naročilom. Toda pripovedoval je, kako strašno težko življenje je bilo v začetku, ko niso imeli stanovanj in so prav stradali. Po velikih žrtvah in po trdem delu in pa predvsem po pridnosti in iznajdljivosti je sedaj dobro. To je pravzaprav zgodba vseh Slovencev, ki so brez nič prišli v Argentino, pa imajo sedaj obrti, podjetja ali tovarne. Morda v nobeni državi ni takih možnosti, da se gospodarsko dvigneš kot tukaj. Zgledov je preveč, da bi jih našteval.

Mendoza je krasno mesto, obdano z vinogradi in sadjem in z ozadjem mogočnih Kordiljer. Ima 600.000 prebivalcev. Med temi je kakih 500 Slovencev. Imajo svoj dom, deloma last keramične tovarne, deloma društva Slovencev. Je prav velika reč; v njem je gledališka dvorana, soba za petje, za sestanke, dve stanovanji in športni prostor. Imajo gledališki krožek, fantovski in deklški krožek, slov. šolski tečaj, slovensko knjižnico — in slov. božjo službo. Dijaki so zelo resni in delavni. Duhovni oče vsega tega dela je bil rajni ravnatelj Marko Bajuk, neumorni prosvetni in narodni delavec, ki je tik pred mojim prihodom v Argentino omahnil v grob. Bil je mož energije in dela in je takoj v begunstvu organiziral slov. gimnazijo, ki je rešila veliko slov. dijakov in omogočila, da so danes

izobraženci in mnogi duhovniki. Zlasti je znan kot pevovodja in harmonizator in je ves čas v Mendoza vodil krasen zbor. Zelo je ljubil Koroško in še lani je imel več predavanj o Koroški. Lani so igrali tudi njegovo igro: »Miklova Zala«. (Po Bajukovi priredbi so igrali »Miklovo Zalo« pred leti v Selah in je veliko krajša kot šentjakobska, po špicarju prirejena.) Prav zato so bile moje slike o Koroški še bolj aktualne, zlasti vse, kar je v zvezi z zgodovino in Miklovo Zalo. Pokojni je zelo cenil koroško pesnico Milko Hartmanovo, imel njene pesmarice in še dva meseca pred smrtjo je pripravil Milkeine pesmi za koncert. Njegove zadnje besede so bile »Še bomo peli!« On poje sedaj z angeli večno hvalnico, petje pa je prevzel njegov sin prof. Božo, pa tudi precej očetovih lastnosti. Ta zbor je prepeval pri božji službi, ki sem jo imel v nedeljo za Slovence, pa ob takem petju se ne da zbrano maševati.

V Mendoza sem imel tri predavanja: za otroke in dvakrat za odrasle. Prišli so skoro vsi, ki so sploh mogli. Obakrat se je predavanju udeležil tudi znani slovenski dirigent Drago Šijanec. Je svetovno znan in dirigira pri koncertih po svetu, v Buenos Airesu. Prav tisti večer, ko sem prišel v Mendoza, je tam vodil koncert klasičnih skladateljev.

Slovenska pesem naroda in skladateljev Koroške

Ta naslov velja letos za koncert Zveze pevskih društev. Po tem, kar nam naslov pove, pričakujemo lahko v letošnjem koncertu prav posebej slovensko koroško pesem, bodisi narodno, bodisi umetno.

Našo koroško narodno pesem resda čujemo vedno in vedno spet. Najrajši jo uživamo v domači družbi, tam je narodna pesem najbolj doma. Poslušamo jo v radiju, kjer jo tako radi naši zbori posredujejo širši javnosti. Nekako v slovenskem okviru pa je postavljena, kadar jo zbori zapojejo na koncertu. Ljudstvo je zbrano v lepi ubranosti, ob iskreni se lepoti svoje pesmi se zave nanovo svojega življenja in se ob ti sočletni modrosti svojega naroda navduši za njegovo bogato kulturno dediščino, da jo potem toliko bolj vneto čuva in neguje, hrani in brani. Prav zato je Zveza pevskih društev vzela v program slovensko koroško narodno pesem.

Poslušali pa ne bomo le narodno pesem. Poslušali bomo tudi umetne pesmi skladateljev, ki jih je rodila Koroška. Morda se bo ob tem kdo namrdnil: koroški skladatelji? Kdo in koliko le? Tistih par, kar jih je, so kmalu naštetil — A le počasi, prijatelji! Poznamo jih res le nekaj, pa če so to skladatelji, ki ustvarjajo iz ljubezni v svetu naših melodij in harmonij nove vrednote, so nam dragi in ljubi. Število ni važno. Pa če bi se hoteli ponašati s številom, bi se — če vzamemo sorazmerja — prav tako lahko tudi z njim. Kar več koncertov bi mogli prirediti, da bi na njih peli samo pesmi koroških skladateljev, skladateljev iz te majhne Koroške!

Med bolj znanimi, ki jih pogosto čujemo, so Lesičjak, Kernjak Payle in Kernjak

Miro in naša priljubljena pevka M. Hartmanova. Vemo, kako odlični stvaritelji novih pesmi so. Saj so tako čisto narodni, da ljudstvo komaj loči njih pesmi od svojih narodnih, katerih prvi stvaritelj je tonil v pozabo.

Na koncertnem programu pa so še imena Petjak, Rutar in Olip, katerih naravni glasbeni talent je podaril koroškemu ljudstvu celo vrsto lepih pesmi.

Pa še več: med svoje skladatelje sme šteti Koroška tudi umetnike, ki so imeli priliko, da so se v glasbeni umetnosti izkazali do popolne strokovne usposobljenosti in so to priliko tudi dodobra izrabili. Med njimi je znani spretni harmonizator naše narodne pesmi Luka Kramolc, čigar sočne harmonije ovijajo koroške melodije. Je pa tu tudi še Radovan Gobec in je še prištevati med Korošce Antona Jobsta — ime, ki ga je komaj kdaj bilo slišati na Koroškem, četudi mu je tekla zibelka na koroških tleh. Ti slednji so pravi mojstri — kompozitisti in uporabljajo v svojih kompozicijah sredstva, ki jih nudi visoka glasbena izobraženost. Njih skladbe so za naše zbore v naših skromnih razmerah sila zahtevne in je tudi to morda vzrok, da Gobca in Jobsta pri nas ne poznamo dovolj. Kljub temu in prav zaradi tega si je Zveza pevskih društev nadela to nalogo, da seznani Koroško z njenimi glasbeniki in če se ji bo to vsaj v neki meri posrečilo, ji bo v zadoščenje in v vzpodbudo za nadaljnje delo v korist našega življa na Koroškem. Korošci pa bomo lahko ponosni, da bomo imeli priliko spoznati tudi manj znane, visoko izobražene glasbenike — koroške rojake.

FRAN ERJAVEC:

KOROŠKI SLOVENC

(III. del)

Ker so tvorili tudi na španskem vladajoči liberalci le neznatno manjšino med konservativnim ljudstvom, so prišle francoske čete (100.000 mož) skoro brez vsakega odpora do Madrida in zatem brez težav strle odpor svoje prejšnje prisrge, liberalna stranka je bila naravnost uničena in zavlada je tudi tu krvavi teror skrajne reakcije, ki je opogumila potem seveda še njihove portugalske somišljenike. Označeni pretresi v Španiji so pa povzročili, da so se ravno v tej dobi skoro vse obsežne španske kolonije v latinski Ameriki osvobodile in proglasile za samostojne države (glavni borec za to osvoboditev je bil S. Bolivar).

Tako je zmagala torej reakcija Svete alianse neomejeno po vsej južni Evropi, kjer so bili liberalni tokovi s svojimi tajnimi združenji najmočnejši. To je potem nujno seveda še bolj okrepilo reakcijo tudi v srednji Evropi. Švica je morala stopati na prste emigrantom. V Prusiji je dobil po Hardenbergovi smrti proste roke seveda sploh nihče niti mislil ni več in v kopeniških ječah pri Berlinu, ki so uživale podobno »slavo« kot Spielberg v Avstriji, so cele množice dijakov po več let čakale, preden so sploh prišle pred sodišče.

¹⁸⁾ Dvorna pisarna je tedaj z odlokom z dne 4. IV. celo ukazala, da se mora pri vseh slovenskih mašah in pri litanijskih molitvah po 5 očenah v zdravimari, a 3 zaporedne nedelje še posebne molitve v narodnem jeziku za srečen izid te vojne.

Druge nemške države so potem le vestno sledile pruskemu zgledu in Metternich je l. 1824 sklical v svoj grad Johannisberg ob Renu zastopnike vseh nemških knezov, kjer so se sporazumeli o enotnem zatiranju vseh svobodoljubnih teženj. Te so segle celó v Rusijo, kjer je nekaj časa sam car ljubimkal z njimi, a se je slednjič tudi on popolnoma pridružil Metternichovemu stališču ter poveril nalogo zadušiti vse napredne duhove omenjenemu polkovniku Arakcejevu. Njegova preganjanja so se kmalu razširila še na vse nepravoslavne sploh (katoličane in protestante).

Tako ravnanje je seveda glasno odobral velik del reakcionarnih vodilnih slojev (tako zvanih »slavjanofilov«), v katerih so zmage l. 1812-14 zbudile velik narodni ponos in oboževanje vsega, kar naj bi označevalo pristno rusko osebitost. Toda ob strani teh so se vendarle oblikovale tudi manjše skupine, pripadajoče deloma celo najvišji družbi in ki so se v teku vojen seznanile na zapadu s tamošnjimi svobodoumnimi tokovi. Ti so se po zmagi reakcije tudi v Rusiji zatekli v tajne, bolj ali manj revolucionarne družbe.

Dne 19. XI. 1825 je pa nenadoma umrl Aleksander I. in za par tednov je zavlada precejšnja negotovost glede nasledstva. Ko je postalo jasno, da ga bo nasledil skrajno reakcionarni brat Nikolaj I., ga je skupina svobodoumnih častnikov meseca decembra (od tod tudi njih ime »dekabriste«) sklenila odstraniti. Svoj poskus so hoteli izvesti ob priliki zaprisege čet novemu carju dne 26. XII. 1825, toda tako nerodno in otročje ter brez vsake priprave čet, da je bil poskus že v par urah zaduščen. Tedaj je novi car neusmiljeno udaril po vseh tajnih družbah: nekaj glavnih njihovih članov je bilo pobešenih, drugi obsojeni na dolgaletno ječo, še več jih je bilo pa pregnanih v Sibirijo. Tako je konč-

no zmagoslavno zavlada duh Svete alianse po vsej Evropi od Pirenejev do Urala.

Cilj Metternichov na dunajskem kongresu je bil ta, da ne obnovi le vso nekdanjo vodilno veljavo Avstrije tako glede na njen obseg kakor tudi glede na njen politični vpliv v Nemčiji, v Italiji in deloma še na Vzhodu, temveč da postane tudi glavno zavetišče vseh »legitimnih sil« proti vsem prevratnim rovarjenjem v Srednji Evropi. Dinastična misel je prihajala ravno v Avstriji do najvišjega izraza kot življenjsko državno načelo, ki sta ga pa ogrožala liberalizem in nacionalizem. Metternichov pogled je zajemal sicer vso Evropo kot organsko celoto, toda za njeno jedro je vendarle smatral Avstrijo, zaradi česar je bil še prav posebno občutljiv za vsak pojav, ki bi mogel zopet ogroziti na dunajskem kongresu ustvarjeni red.

Ozemeljski obnovitvi Avstrije seveda sploh nihče ni nasprotoval, toda s privolitvijo nekaterih dotedanjih švicarskih predelov, s pridobitvijo Benečije, Lombardije in Dalmacije ter s posaditvijo Habsburžanov na nekatero srednjeitalijanske prestole je zavlada Avstrija na vsem Jadranu in ravno najbogatejšemu delu Italije, ki je prišla tako čisto pod njen vpliv. Spričo teh velikih in važnih pridobitev, ki so tudi nekako zaokrožile habsburški imperij, se je potem Avstrija tudi laže odrekla svojim nekdanjim porenskimi ozemljem. Toda ravno s tem je jako oslabil svoj dotedanji položaj v Nemčiji, zaradi česar je dobila potem prevladujoči vpliv zlasti na vso severno Nemčijo Prusija. In ravno še nadaljnje pruske imperialistične težnje so potem v drugi polovici XIX. stol. nekako same po sebi vodile v končni spopad z Avstrijo za vodstvo vse Nemčije.

(Dalje prihodnjič)

ŠKOCIJAN

(Lepo uspela misijonska prireditve)

V nedeljo je bila v farni dvorani v Škocijanu misijonsko prireditve, ki jo je pripravil krožek slov. dijakov iz Celovca.

Na sporedu so bile nabožne pesmi, recitacije in igra. Pesmi je ubrano predvajal mešani zbor pod vodstvom preč. g. prof. dr. Fr. Cigana, ki smo ga spoznali že na koncertih Slovenske gimnazije kot izvrstnega pevovodjo.

Med pesmimi sta recitirala dijak in dijakinja dve pesmi, ki sta slikali težko življenje misijonarjev.

O pomenu in veličini misijonstva je govoril dijak. Z navdušenimi besedami nas je klical k trojnemu sodelovanju v misijonih: v molitvi, darežljivosti in v tem, da sami postanemo misijonarji, četudi nismo med pogani. »Bodimo misijonarji s svojim zgledom.«

Višek prireditve pa je bila nedvomno misijonska igra iz Kitajske »Tri modrosti starega Vanga«, ki so jo dijaki zelo dobro prikazali. Ne bomo pozabili te velike prireditve. Našim dijakom se pa zahvalimo še enkrat iskreno in jih vabimo, naj pridejo še večkrat v našo dvorano. Vsem pa, ki prireditve še niso videli, priporočamo, da si jo naj ogledajo v Celovcu, dne 15. oktobra 1961 v Kolpingovi dvorani, kjer jo bodo ponovili.

SELE

(Gradimo in podiramo, pa tudi preukujemo se)

Zadnje tedne je pod cerkvijo živo kakor na mravljišču. Zidarji in inštalaterji so pridno na delu, da bo nova stavba cerkve s farnim domom čimprej dovršena. Že se vidi, da bo moderna in praktična in da bo ob razširjenem vaškem trgu kras vasi. Lani je deževje zidarje močno oviralo, letos pa lepo vreme gradnjo pospešuje.

Na kraju, do katerega so l. 1889 pridrle turške tolpe in se morale vrniti, je že davno stal spominski križ. Leta 1892 so postavili tam zidano znamenje in na pročelje namestili staro sliko na deski, ki kaže jahajoče Turke s sabljami v rokah, a nasproti jim prihajata farni patron in angel varuh selske fare, da jih zaustavita. Zemeljski plaz je l. 1925 to zidano znamenje poškodoval. Deset let pozneje je zveza selskih vojnih povratnikov na tistem mestu postavila novo, večje znamenje, ki naj bi budilo tudi spomin na vojne žrtve. Staro sliko je zopet dobila prostor na pročelju, znotraj pa je nova — delo slikarja Benedika —, predočevala Kristusa s križem na rami, kako ga nosi po bojišču in tolaži umirajoče vojake. Zaradi slabega materiala pa ta novi križ ni dolgo kljuboval vremenskim prilikam. Stojč na mehkih tleh tik ob cesti se je že pogrezal, nagnil naprej in razpadal. Nekateri so se že bali, da se bo zrušil na cesto. Na šmihelovo popoldne pa je pridrdral k njemu močni železni gosničar, ki služi stavbeniku pri gradnji cerkve. Samo dvakrat se je zagnal, pa se je betonski orjak zrušil in stran od ceste. Upamo, da se bo prihodnje leto tam dvignil nov in lepši turški križ. Vsi hočemo sodelovati, da se ohrani ta zgodovinski spomin na turški vpad v Sele.

V nedeljo, 24. sept., sta mizarski pomočnik Hanzej Roblek, pd. Pušelčev, in njegov brat Tomej po prvi božji službi sedla na motorno kolo s prikolicco, da se odpeljeta domov. Komaj pa je vozilo prišlo v tek, se je odbilo na cestnem robu in zletelo na nasprotni strani čez rob navzdol. Vozač Hanzej je ostal na sedežu nepoškodovan, Tomeja pa je vrglo tako, da je zgubil zavest. Čez nekaj časa pa se je spet zavedel, vendar ga je rešilni avto prepeljal v Celovec. Pri padcu je utrpel pretres možganov, vendar zdravniki pravijo, da bo ob njihovi pomoči okrevale. Pridnemu fantu želimo, da se kmalu zdrav vrne med svoje domov.

ŽELEZNA KAPLA

(† Helena Stern, roj. Polanšek)

Na naglo je preminula v soboto, 30. sept. 1961 v Kapli in okolici dobro znana Helena Stern, roj. Polanšek, babica našega pesnika in pisatelja Valentina Polanška. Pokojna je bila vzor blage žene in matere-trpinke. Rodila se je 20. februarja 1887 v Lepeni pri Hojniku, na malem posestvu, ki pa je takrat preživljalo deset otrok. Lahko si mislimo, kako trdo življenje jo je zadelo koj v mladosti. Trinajstletna je že morala pomagati pri gozdnem delu, in že v tej mladi dobi se ji je skrhalo zdravje, ki se ji ni popravilo več za vso dobo življenja. S šestintridesetimi letom se je omo-

Pri nas na Koroškem

žila s Francetom Šternom, ki je bil, kakor je že naneslo, voznik, rudar, oglar in tesar. Z njim je delila nadaljnjih 24 let svojega življenja, polnega dela in skrbi za vsakdanji kruh, ki ga je pomagala možu s svojo hčerjo—edinko zaslužiti kot žaželena in čislana dninarica po Lepeni in Lobnici. Po moževi smrti se je preselila iz Lepene v Lobnico in končno v Kaplo, da je tako bolj prijala njenemu globoko vernemu srcu, ko je bivala v bližini Marijinega svetišča Matere v Trnju, ki jo je tako goreče častila. Vojna ji je s svojimi grozotami prizadela hude rane. Nasilniki so ji umorili in upepelili njenega 90 let starega očeta in brata z ženo. Ni hodila v šolo, a njen duh si je želel naobrazbe. Sama se je izobraževala ob knjigah, sama se naučila brati, bila je zvesta naročnica Mohorjevih knjig od svojega 17 leta dalje skozi 57 let. Živo so bila vtisnjena v njen spomin stara izročila prednikov, sorodnikov in znala je kaj mikavno podajati staro modrost naprej svojim vnukom. Sadove te njene prave babičine lastnosti uživamo zdaj vsi, saj je vzbudila prav v svojem vnuku Valentinu Polanšku pesniško in pripovedno žilico, ki nam zdaj podaja, kar je prejel od nje. Pela je rada cerkvene in narodne in pojejo jih njeni vnuki in pravnuki, da je veselje. Res živa tradicija narodne kulture. — Petkrat je v svojem življenju iskala pomoči v celovski bolnišnici in v zasilni bolnišnici v Kapli. Zdravil jo je požrtvovalni zdravnik v Kapli dr. Kreulitsch. Vendarle, klonila je pred veličastvom smrti, zadela jo je srčna kap. Tako je dokončala tek svojega življenja.

Pogreba se je udeležilo obilo ljudstva iz Kaple in okolice, posebno z Obirskega, kjer učiteljuje njen vnuk, g. Valentin Polanšek. Pogrebne obrede je opravil obirski g. provizor Tomaž Holmar ob asistenci g. župnika v Kapli, č. g. Stefana Mesnerja. Kapelški in obirski pevci so pod vodstvom

g. inšpektorja Piskernika pri pogrebu zapeli žalostinke in tako počastili spomin žene trpinke na njeni zadnji poti. Naj ji bo lahka zemljica domača, ki jo je tako ljubila! Naj počiva v miru!

GLOBASNICA — PLIBERK

(† Marija Gradišnik)

V nedeljo, 6. avgusta, nekaj dni pred svojim 87. rojstnim dnem, je v Globasnici umrla Marija Gradišnik. Rajna je bila rojena v Zg. Ljubici. Mlada je odšla na Leše pri Prevaljah, kjer se je naučila šiviljske obrti, po nekaj letih je pa v Pliberku odprla lastno delavnico. Leta 1914, ko se je začela svet. vojna in je njena sestra Marjeta, por. Svanjak prezgodaj umrla, je postala mati in oče trem osirotelim otrokom. Veliko breme si je s tem naložila in ga zmogla nositi, da lahko rečemo, samo z božjo pomočjo. Poleg šivanja je vzela v najem tudi nekaj polja, da je družina laže živela. Čeprav si je s tem naložila še več dela, je imela veliko veselja z njima. Da bi to ljubezen do dela na polju vcepila tudi otrokom, jim je dala vsakemu svojo gredo za obdelovanje in jih v šolskih počitnicah rada navajala k delu. Zraven velikih skrbi in dela pa je našla še vedno čas za molitev v cerkvi in družini.

Pred dvema letoma se je s svojo najmlajšo hčerko preselila iz Pliberka v Globasnico. Dobri materi je ljubi Bog namenil dolgo življenje, a ji obenem poslal še velik križ težke bolezni. Zadnja leta ji je bilo v veliko veselje, če so jo obiskali mali otroci.

Huda pljučnica je naredila konec njeni zemski poti. Lepo pripravljena s tolažili svete vere je ležala s težko vročino nekaj dni v nezavesti in tudi tako umrla. Z nasmehom na licu je odšla v večnost. Gotovo ji je nasproti prišel Jezus, ljubitelj otrok. Naj ji bo lahka zemljica, katero je tako ljubila!

† Biseromašnik-župnik Alojzij Hutter

V četrtek, dne 28. septembra, je umrl v Globasnici v 94. letu starosti č. g. biseromašnik Alojzij Hutter. Blagi pokojni je bil rojen 23. junija 1868 v ugledni družini, pd. pri Hutarju v Globasnici. Nadarjenega fanta so poslali v študije. Začel je gimnazijo v St. Pavlu na gimnaziji benediktincev in jo končal v Celovcu. Poleg njega je študiral njegov rodni starejši brat Janez, ki je poučeval dolga leta kot profesor na realki v Celovcu in bil znan kot blag spoštovan duhovnik. Leta 1889 je vstopil Alojzij v celovško semenišče, kjer je tako pridno študiral in napredoval v čednosti, da je bil že l. 1892 posvečen v mašnika. Novo mašo je zadel v svoji rojstni fari v Globasnici.

Z velikim navdušenjem za božjo čast in zveličanje duš je začel dušnopastirsko delo l. 1893 kot kaplan v Hodišah. Od tam je prišel kot dušni pastir romarjev na Sv. Višarje. Še v zadnjih letih se je spominjal, kako je deloval kot pridigar, spovednik in zakristan pri Mariji na Sv. Višarjah, kamor so prirumale ogromne množice romarjev. Telesno je tako opešal, da je moral za eno leto stopiti v pokoj. Pa spet si je opomogel predvsem z zdravljenjem po navodilih župnika Kneipa z naravno mrzlo vodo.

Nadaljeval je službo kot provizor v Ettenborfu v Labotski dolini, nato pa je prišel v Pliberk kot kaplan in provizor. Nekaj časa je bil tudi župni upravitelj v Guštanju in v Vovbrah. Leta 1897 pa je prišel v planinsko župnijo sv. Jakoba v Koprivni, po štirih letih gorečega delovanja med dobrimi farani v Koprivni je bil poklican za kanonika v Gospo Sveto, kjer je skrbel kakor na Sv. Višarjah za slovenske romarje. Nadalje je pastiral od leta 1902 do 1905 kot dušni pastir v Timenici in pet let v St. Lipšu pri Dobrih vesi. Njegovo zdravstveno stanje je bilo spet tako rahlo, da je moral stopiti v začasni pokoj. Podal se je v Korte v Železni Kapli in je tam deloval, kolikor je zmogel, ne samo kot dušni pastir, temveč kot učitelj otrok. Več let je bival in

deloval kot dušni pastir tudi pri Sveti Trojici na Kranjskem. Leta 1924 je nastopil aktivno službo kot dušni pastir v Kazah v Podjuni in je deloval z mladeniškim navdušenjem. Nato je deloval dve leti na Suhi in kot župnik na Krčanjah, kjer je deloval do leta 1933.

Njegove moči so bile izrabljene, moral je končno stopiti v pokoj. Pa tudi zdaj ni miroval. Nekaj časa bival v Kortah, nato pa se je podal v Grebinj, kjer je bila njegova blaga sestra ga. Kovač, ki ga je oskrbovala z drugimi sorodniki. Vedno je bil pripravljen pomagati v dušnem pastirstvu v Grebinju.

Pred tremi leti pa se je preselil v svojo rojstno župnijo v Globasnico, kjer je bival do smrti lepo oskrbljen od svojih blagih sorodnikov. Vsem, ki so ga obiskali, je dal očetovske nasvete, jih tolažil in vzpodbujal. Dokler je mogel in mu oči niso opešale je študiral in prebiral knjige in liste, tako da je bil vedno na tekočem. Obiskoval je z veliko verno farno cerkev, tam daroval sv. mašo. Ko so pa njegove moči tako opešale, da ni mogel več sam darovati sv. maše, je bil vsak dan blizu oltarja navzoč pri sv. daritvi, v pogostih molitvenih urah je molil Kristusa v presv. zakramentu. Bog mu je dal izredno milost, da je še z 90-letno starostjo ostal duševno svež in jasen.

Zadnje tri mesece pred smrtjo pa je bil deležen v posebni meri Kristusovega križa. Po nekem padcu, se je telesno močno poškodoval. Priklenjen je bil na posteljo z odprtmi ranami. Tako je dozorl za bogato žetev v večnem življenju. V četrtek, 28. 9., ki je dan spomina na zadnjo večerjo in postavitev duhovništva Nove zaveze, ga je Kristus, Veliki duhovnik, poklical k sebi. V soboto, 30. 9. na Marijin dan pa je ob obilni udeležbi duhovnih sobratov in vernikov po sv. daritvi bil položen v blagoslovljeno zemljo.

A. Z.

Glas iz Podjune
k rozalskemu romanju

Ni je bolj priljubljene cerkve sredi slovenske Podjune, kot je Sv. Rozalija.

S to cerkvijo je tesno povezano vse življenje in trpljenje koroških Slovencev. V vseh svojih preizkušnjah je romalo naše ljudstvo k Sv. Rozaliji. Za časa strašne morilke-kuge so se podjunske fare zaobljubile tej svetnici, da njej na čast za slučaj uslišanja postavijo posebno kapelico kot prizidek starodavne cerkve Sv. Heme. Prošnja je bila uslišana, kuga je prenehala in slovensko ljudstvo Podjune se je v zvezi z velikanskimi žrtvami oddolžilo mogočni zavetnici sv. Rozaliji. Od tega časa naprej je postala cerkev sv. Heme naše izrazito narodno svetišče. Na takozvano rozalsko žegnanje, to je na predkvatno nedeljo v septembru, priroma navadno več tisoč naših vernikov na skalnati grič in v globoki pobožnosti prekleči celo dopoldne v svetišču. Ker veže našega človeka na ta svet kraj stoletja stara tradicija, si je ljudstvo Podjune in Spodnjega Roža to romarsko cerkev prisvojilo kot svoje priljubljeno narodno svetišče, katerega si pod nobenim pogojem ne pusti vzeti. Ni čuda, da je lani osiveli starček, ki je ob palici lezel hriba, zaupno rekel: »Sedemdesetokrat sem lani osiveli starček, ki je ob palici lezel s letos že poromal sem gor; kajti ta cerkev je res naša in velik greh nam delajo oni, ki nam jo hočejo vzeti, vzeti samo zato, ker je slovenska!«

Od tega časa je minulo samo eno leto! Prepričani smo bili, da pristojna oblast pod nobenim pogojem ne bo pristala na neupravičeni pritisk in lažipropagando, katero so širili od leta 1946 naprej gotovi nacistično usmerjeni elementi, ki jim je zadnji slovenski kotiček v deželi trn v oči in vsaka zakotna cerkva s slovenskim bogoslužjem »nezaslišno nasilje« proti nemški »večini«, ki pa obstoja v glavnem iz maloštevilnih privadrovcev, povezanih z nekaterimi sočutja vrednimi in neznajnimi renegati. Znajo pa ti ljudje nekaj, kar mi Slovenci ne spravimo skupaj: da se znajdejo pod vsakim režimom, bodisi rjavim, črnim ali rdečim in če je treba in jim je to voda na njih mlin, se celo katoliško pobarvajo, dasi so njih raznarodovalna načela s krščanstvom docela nezdržljiva!

Že nad deset let sem so si ti ljudje začrtali v svoji mržnji do vsega slovenskega poti pri Sv. Rozaliji. Že leta 1947 je naciistični pomemčenje naše starodavne božje stično glasilo »Unsere Heimat« popolnoma neupravičeno napadlo tedanjega šentlipškega g. provizorja, češ da je on preprečil nemško bogoslužje pri Sv. Rozaliji, dasi je omenjeni za časa rozalskega žegnanja ležal težko bolan v bolnici v Celovcu.

Ta akcija se je v zadnjih letih še na bolj prefrigan način nadaljevala in je dobila nove zagovornike in Dobrih vesi. Tam je bila ustanovljena družba, v kateri pa niso vsi največji gorečniki. Hočejo imeti v izrazito cerkvenih zadevah prvo besedo, se ponašajo celo, da so od cerkvene oblasti postavljeni za ugotovitev objektivnega jezikovnega stanja po podjunskih farah, v resnici pa izgleda, da jim je vse eno, ali se vrše med nedeljsko nemško službo športne prireditve — samo, da je nemška božja služba enkrat za vselej izbojevana!

Ta družba — to smo več let sem točno ugotavljali, — je zasledovala z vso nepopustljivostjo upeljavo nemške božje službe pri Sv. Rozaliji. Če so bili ti razni poizkusi res krščanskega značaja, je vprašanje. Pred nekaj leti, ko je bilo to gibanje še v povojih in še njegovo »ime« ni prodrlo do Celovca, so se izkazali ob priliki rozalskega žegnanja razni pogumni »junaki«, ki naj bi pritiskali na globaškega g. župnika. Eden izmed teh »junakov« je svoje naloženo poslanstvo hotel na vsak način uspešno rešiti. Parkrat je šel 10 km daleč nad g. župnika Poscha. Celu v žagrad je pridrvel ta žiraj ob priliki rozalskega žegnanja. Pa je bil njegov trud pri pravičnem in modrem dušnem pastirju zastoj, dasi je bil že naprošen nemški pridigar.

Dobrolska družba pa ni odnehal. Položaj je lani rešil vrli, nad vse ugledni cerkv. kjučar, gospod Laznik. Vedno avstrijsko usmerjen, je odločno odklonil nemško božjo službo kot »popolnoma nepotrebno«. To njegovo mnenje je posebno važno, ker velja g. Laznik za zelo razgledanega in pravičnega moža. Po teh neuspehih pa so sledili novi, še bolj na široko razpredeni koraki za dosego nemške božje službe ob priliki telošnjega rozalskega žegnanja.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Visoka konjunktura še ni upadla

Iz poročila Avstrijskega instituta za proučevanje gospodarstva je razvidno, da se nahaja avstrijsko gospodarstvo ta čas v znaku napete visoke konjunktura. Pomanjkanje delovnih moči se je v poletnih mesecih zaradi sezonskega dela še bolj poostriilo. Tudi neprekinjeno naraščanje cen in mezd dopušča domnevo, da domače gospodarstvo še vedno ni kos vsem nalogam. Zasebni potrošniški izdatki naraščajo deloma spričo spekulativnih vplivov vse bolj, pri čemer kupujejo ljudje relativno več domačih kot tujih proizvodov.

Po neuradnih cenitvah je kmetijstvo letos pridelalo nekaj več žitaric kot v lanskem rekordnem letu. Okopanine in grozdje pa letos slabše uspevajo zaradi suše v poznem poletju. Sadna letina je različna. Celotna rastlinska proizvodnja bo letos verjetno enaka lanskemu, živalska pa zavoljo naraščajoče proizvodnje mleka in mesa večja kot lani.

Gozdarstvo je v 2. četrtletju posekalo za 6 odstotkov več lesa kot lani.

Porast cen se ni ustavil. Od avgusta 1960 so narasli indeksi cen v veletrgovini za

3,4 odstotka, gradbeništvu za 6,4 odstotka, potrošniški pa za 3,8 odstotka. Razlika z lanskim letom je stalno naraščala.

Naraščanje cen ni vznemirljivo le zaradi višine cen, ampak tudi zaradi dejstva, da se dražijo vse stvari. Od lanskega leta dalje so se podražile skoro vse potrebščine. Od 66 vrst blaga in storitev, za katere statistič-

ni urad izračunava povprečne potrošniške cene za vso Avstrijo, je bilo v avgustu 46 dražjih in le 5 cenejših kot lani.

Podražitev je zajela tako storitve javnih obratov, kot osnovna živila, industrijsko blago in usluge.

Poedina znižanja cen se, razen pri sezonskih proizvodih, sploh ne občutijo.

Dobava mleka narašča

Od januarja do julija 1961 so avstrijski kmetje dobavili 987.000 ton. V teku avgusta je bila dobava mleka različna in je nihala med 4 in 10 odstotki v primerjavi z lanskim avgustom. Od januarja do avgusta je znašal porast dobave obdelovalnim in predelovalnim obratom mleka okroglo 7 odstotkov.

Krmne okoliščine ocenjujejo v vsej Avstriji kot zelo dobre, oziroma dobre. Povečalo se je tudi krmljenje mlečne živine z oljnim kolači. V 1. polovici leta 1961 se je povečal uvoz teh napram letu 1960 za 6 odstotkov.

Prodaja pitnega mleka je poskočila od januarja do julija za približno 1 odstotek. Močno nazadovanje prodaje pitnega mleka je opaziti na Dunaju in na Salzburškem. Dočim so v prvih sedmih mesecih leta 1961 prodali 337.000 ton mleka, so ga prodali leta 1960 v istem obdobju 336.000 ton. V avgustu je prodaja mleka zaradi vremenskih prilik močno nihala, bo se pa, kakor kažejo tedenska poročila, dvignila napram lanskemu letu za 1 do 2 odstotka.

Poročila iz posameznih avstrijskih zveznih dežel dajo slutiti, da se bo tendenca prodaje pitnega mleka s prvih štirih mesecev letošnjega leta ohranila, in lahko zato pričakujemo 1- do 2-odstotno povečanje prodaje v letošnjem letu napram lanskemu.

Podražitev smetane, tolčene smetane in drugih proizvodov kislega mleka, ki je nastopila s 1. julijem 1961, v začetku ni povzročila nazadovanja v prodaji. Da se bo mogel položaj točno oceniti, je treba počakati na število od avgusta in septembra.

Vračanje posnetega mleka dobaviteljem mleka znaša v zveznem povprečju 25 odstotkov; v juliju je izkazovalo dnevne viške do 750.000 litrov. Sedaj leži pri 700.000

litrih; lani je bilo na dan vrnjenih dobaviteljem 500.000 litrov posnetega mleka.

Sklad za mlečno gospodarstvo namerava izvesti v vsej državi enotno vračanje posnetega mleka, pri čemer naj bi povsod, kamor iz zemljepisnih in gospodarskih vzrokov ni mogoče vračati svežega posnetega mleka, vračali posneto mleko v prahu, ki ga bodo obratu zaračunavali v razmerju 1:10.

Predelovanje mleka v trajne mlečne proizvode je spričo splošnega razvoja proizvodnih in prodajnih okoliščin precej presegalo lanskoletno predelovanje. V začetku septembra 1960 je znašala predelava mleka na dan od 300.000 do 350.000 litrov. Kakih 65 do 70 odstotkov predelajo v prah, 25 do 30 odstotkov v kazein in 5 odstotkov v kondenzirano mleko. V začetku oktobra predvidevajo spet predelavo kakih 550.000 do 600.000 litrov mleka na dan.

Proizvodnja surovega masla je izkazovala od januarja do julija proti lanskemu letu 4-odstotni porast. Proizvodnja surovega masla bi se dvignila v teku prvih osmih mesecev letošnjega leta za kakih 15 odstotkov, če ne bi zvišali maščobnosti mleka v steklenicah, tolčene smetane in smetane ter znižali količino vode v surovem maslu od 18 na 16 odstotkov.

Pri prodaji mleka je opaziti tekem letošnjega leta izboljšanje naproti lanskemu letu za skoro 11 odstotkov. V teku prvih sedmih mesecev letošnjega leta je bilo prodanih 16.400 ton surovega masla (lani 14.800 ton). Tudi v avgustu 1961 je izkazovala prodaja mleka po tednih različno od 7 do 15 odstotkov poviška naproti lanskemu letu.

Življenjski žarki

V času, ko se človeštvo skuša zavarovati pred atomskim žarčenjem, grejejo iz ognjišč v zatišju življenjski žarki. Le en primer!

Košček raja nam je Rož. Kdor ga obišče v sončnem siju, mu že prirodna lepota vtisne neizbrisen spomin. Kako krasen razgled se ti nudi s šentjakobskega hriba! Dolino pisanih polj varuje na jugu mogočna vrsta karavanških gora, na severu pa se smehljajo dolincem Gure z visoko Šmarjeto, ki kakor branik straži zemljo.

Mesec dni smo srednješolke uživale to lepoto, čeprav le ob večerih, ko smo končale gospodinjstvi praktični pouk. Bogat je bil vsak dan za nas, poln novega znanja in izurjenosti za življenje. In po tem trudu smo se v večernem hladu na prostem oddahnile.

Ni torej čudno, da nam zdaj, ko smo se spet vrgle v gimnazijski študij, vstajajo spomini na šolanje v gospodinjstvu in kakor nevidni žarki iz ognjišča nam diha iz te šole življenje, veselje do domačega dela, do rodne zemlje in do našega ljudstva, ki se peha za vsakdanji kruh, da moremo mi bogatiti duha za njegovo bodočnost.

Kakor sem se v prvih letih večkrat vpraševala, zakaj le moram biti kot učenka v »klostru«, tako sem zdaj hvaležna staršem in sestram vzgojiteljicam, ki bi mi lepše mladosti ne bili mogli pripraviti.

Dekleta, morebiti mi tega ne boste verjele. Pa pojdite same v gospodinjstvo šole k šolskim sestram in prepričale se boste, kaj vam nudi.

M. Partl, udeleženka gosp. tečaja.

STARŠI!

Ako želite katero svojih hčer izobraziti za sodobno praktično gospodinjstvo, ki bo znala tudi v družini čuvati naši kulturni svetinji: vero in materin jezik, dajte deklet v kmetijsko gospodinjstvo šolo v št. Rupertu ali št. Jakobu.

S poukom začnemo 3. nov. 1961.

Filmska ocena

Bistrica v Rožu. — Sobota, 7. 10.: Die ideale Frau (IV). — Ženska postane župan nekega nemškega mesta ter pride radi tega do zakonskih in političnih konfliktov. — Nedelja, 8. 10.: Der K. u. K. Manövercheck (IV). — Sreda, 11. 10.: Männer die in Stiefeln sterben (III). — Borba dveh prijateljev proti skupini zločincev.

Borovlje. — Sobota, 7. 10.: Denen man nicht vergisst (IVa). — O rejenki nekega farmerja v Teksasu odkrijejo, da je indijanskega pokolenja, zaradi česar pride do krvavih spopadov. — Nedelja, 8. 10.: Auf Engel schießt man nicht (IV). — Razumna sestra zabrani skupini gangsterjev, da bi izvedli zločinski podvig. — Torek, 10. 10.: Mein Vaterhaus steht in den Bergen (III). — Veleposestnik živi v prepričanju, da je bil ubil svojega soseda in se pusti radi tega od zločinskega upravnika izsiljevati. — Četrtek, 12. 10.: Tarzan, der Herr des Urwaldes (III). — Tarzan pomaga belim pustolovcem pri iskanju slonove kosti.

Pliberk. — Sobota, 7. 10.: Gittaren klingen leise durch die Nacht (III). — Znan pevec najde po ovinkih zopet svojo družico. — Torek in sreda, 10. in 11. 10.: Blonde Fracht für Havanna (V). — Policijski agent in častnikarica prideta na sled trgovcem z dekletji.

Sinča ves. — Petek in sobota, 6. in 7. 10.: Die Dame des Königs (III). — Ljubezenska zgodba na španskem dvoru iz časa kralja Filipa II. — Nedelja, 8. 10.: Der Hauptmann von Peshawar (IV). — Pustolovski film. Angleži v borbi proti upornim indijskim plemenom. — Sreda in četrtek, 11. in 12. 10.: Der Henker nimmt Mass (IV). — Mož osvobodi nekega morilca iz zapora misleč, da je njegov brat ter spozna, da je samo tam njegov pravi prostor. — Petek in sobota, 13. in 14. 10.: Liebe und Taifun auf Nagasaki (III). — Francoski inženir na Japonskem med dvema ženskama in dvema svetovoma. Lepi barvni posnetki.

Št. Jakob v Rožu. — Sobota, 7. 10.: Die Sklaven Roms (IVa). — Film prikazuje na veličasten način v barvah preganjanje kristjanov. Za odrasle s premislekom. — Nedelja, 8. 10.: Man ist niemals zu jung (III). — Pustolovski film. Lov na diamante. — Sreda, 11. 10.: Stern des Gesetzes (III). — Film divjega zapada.

DOBRLA VES

Nedelja, 8. 10.: Die Schützenliesl (IV). — Veseligrada, ki se odigrava na podeželju. — Četrtek, 12. 10.: Morgen bist du dran (III). — Film iz divjega zapada.

Kmetijske vesti

S sredstvi, ki jih zahtevajo za »Zeleni načrt« je slednjič pomagano vsem, kajti številni ukrepi takozvanega pospeševanja kmetijstva daleč presegajo okvir kmetijstva ter predstavljajo spričo tega investicije za zaščitenje prebivalstva in države.

Veliki ukrepi za kultiviranje, pogozdovanje in izboljšanje zemlje, gradnja cest in električnih napeljav ter poživitev raziskovanja in preizkušanja koristijo vsem. Zato mora tudi vsa javnost prispevati svoj delež. Isto velja za Avstrijo kot za vse druge države, s katerimi bomo v bodoče morali tekmovali in že sedaj razpolagajo v ta namen z velikimi denarnimi sredstvi.

Kdor očita kmetijstvu, da zahteva od države »darila«, s katerimi naj izravna posledice kmečkega »nazadnjaštva«, mora že prej premisliti sledeče: Katera veja našega gospodarstva in katera poklicna skupina ni od leta 1952, razen kmetijstva, dvignila cen za svoje glavne proizvode? Le kmetijstvo je bilo po zakonu prisiljeno k molku in bi v danih okoliščinah že davno prišlo pod kolesa, če ne bi z ogromnim povečanjem svoje storilnosti in proizvodnje, deloma na račun osebne življenjske ravni po nespremenjenih cenah? Kateri delojemalec še ni dobil od leta 1952 višje mezde ali plače ter se zadovoljil s tistim, kar je imel leta 1952?

V Avstriji imamo 860 rastlinjakov (Glashäuser) s 500 kvadratnimi metri površine in manj ter 80 rastlinjakov s 500 in več kvadratnimi metri površine. Povprečni donos v rastlinjakih gojenega sočivja na kvadratnem metru zemlje znaša pri glavnati solati 15 glav, kumarah 7 kg, kolerabi 23 kolerab, zeleni in rdeči papriki 3 kg, redkvi 18 šopkov, špinači 0,8 kg.

Dobro spanje je za zdravje več vredno, kot vse drugo, pravijo današnji medicinski strokovnjaki in zaradi tega tudi skrbno raziskujejo vse, kar je s spanjem v zvezi. Tako so dognali med drugim tole:

Kdor opravlja mišično delo, potrebuje precej manj spanja kot oni, ki opravlja duševno delo. Poskusi so pokazali, da človeku zadoščajo že štiri ure spanja za to, da nadoknadi potrošeno fizično energijo, če pa hoče nadoknaditi duševni napor, potrebuje dvakrat toliko spanja.

Takšne poskuse so delali na vseučilišču Colgate z ročnimi in duševnimi delavci. Medtem ko so prvi po štirih ali petih urah spanja naslednji dan enako dobro opravljali svoje delo, so morali duševni delavci spati štiri ure več, da je bilo njihovo delo normalno dobro. Če so duševni delavci izgubili samo dve uri spanja, so nasled-

nji dan ne samo slabše delali, ampak so se tudi dvojno utrudili.

Človek, ki hoče dobro spati, ne sme leči niti s praznim, niti s prepolnim želodcem. Lahka večerja pomaga zaradi tega, ker prepreči, da bi v želodcu nastopila krčenja, ki so posledica gladi.

Da pred spanjem ni dobro piti kave, to vsi vemo, in to potrjujejo tudi študije, toda z eno izjemo, in sicer v primeru popolne izčrpanosti. Kdor je hudo izčrpan, se nemirno premetava in ne more zaspiti. V takem primeru priporočajo skodelico kave, ki olajša izčrpanost v stanje normalne utrujenosti, tako, da človek laže zaspi.

Kdor je pred spanjem žejen, naj pije nekaj, kar nima alkohola. S poskusi v laboratoriju so dokazali, da alkoholne pijače sicer pripomorejo k spanju za nekaj ur, za ostalo noč pa spanec pokvari.

Zakaj zaspimo, še ni popolnoma dognano. Tako doktor Kleitman, ki je vodil neko slavno raziskovanje spanja, sodi, da je človek tako dolgo buden, dokler dobijo možgani zadostne dražljaje od zunaj in od telesnega gibanja ali mišične napetosti.

Kdor je popolnoma sproščen, nehoti zaspiti. Vsakdo pa se lahko nauči, sprostiti se telesno in duševno. Lagoden sprehod, leno opazovanje dogorevajočega ognja v peči, medtem, ko si udobno iztegnjen v naslonjaču, ali mirno ležanje v mlačni vodi deset do petnajst minut, so dobre metode za sprostitve. Prav posebno pa je priporočljiva tiha mehka glasba.

Misijonska prireditev v Celovcu

Slovenski dijaki iz Celovca vabijo na veliko misijonsko akademijo, ki bo v nedeljo dne 15. okt. 1961 ob pol treh popoldne v Kolpingovi dvorani v Celovcu.

Na sporedu so: pesmi, recitacije in misijonska igra

„TRI MODROSTI STAREGA VANGA“

Udeležite se te lepe prireditve in darujte za največjo skrb vesoljne Cerkve.

Vabi dijaški misijonski krožek.

Obiščite mojo stalno razstavo o gospodarstvu, poljedelstvu, gospodinjstvu in tehniki (prispele novi kmetijski stroji, pralni stroji, radioaparati itd.)

JOHAN LOMŠEK

ŠT. LIPS, TIHOJA, P. Dobrla ves

ZA DEKLETA:

Moja prihodnost?

Bilo je dekle, ki je iskalo svetovalca, da ji svetuje kaj naj naredi, ker se nikakor ne more odločiti. Vpraševala je vzgojitelje, duhovnike, prijatelje: »Povejte mi, kaj naj naredim: ali se naj poročim, ali naj grem v samostan? Kaj je božja volja?«

Marsikdo ji je odgovoril: »Odloči se po svoji najboljši vesti; v tem je tudi božja volja.« In ona zopet vprašuje v negotovosti: »Saj prav tega ne vem, kaj mi pravi vest. Če bi mi kdo to jasno povedal, potem bi se odločila, a tako se ne upam...«

Zgodilo pa se je, da je to dekle, polno strahu pred lastno bodočnostjo, zares čakalo dolga leta, ker se ni upala odločiti niti za zakon niti za samostan. Od same želje, da hoče izpolniti božjo voljo, je z odločitvijo odlašala. Druga dekleta, ki niso bila tako resna in se zato niso trudila, da bi z vso gotovostjo razumela, kaj je božja volja, so se že davno poročila, medtem ko je ta osamela sredi sveta kar naprej čakala na neko razsvetljenje.

Zgodba tega dekleta je močno podobna zgodbi dveh indijskih samotarjev, ki sta v pragozdu premišljevala o božji volji. Nenadoma se pojavi pred njima tiger, ki se jima je bližal. Prvi samotar se je vdal božji volji in se začel pripravljati na smrt, drugi pa ga je silil, naj zbeži. Res, zbežala sta oba in tigru srečno ušla. Tedaj je rekel drugi prvemu: »Seveda je prav, če se človek vda v božjo voljo, toda to, kar moreva sama na najini usodi spremeniti, to morava tudi sama narediti. Kajti ali ni božja volja ravno v tem, da ravnamo po lastni volji?«

Življenje nosi v sebi nešteto skrivnosti, katerih doumeti človek nikdar ne bo mogel. Posebno pa je človeku prikrita njegova prihodnost, čeprav more mnogokrat na osnovi danih razmer in verjetnostnih ugibanj sklepati na bodoči potek in razvoj v prihodnosti. To velja za splošne dogodke, pa tudi za zgolj osebne zadeve. Popolne gotovosti o prihodnosti pa nikdar ne moremo imeti.

Ljudem, ki imajo take zahteve, da hočejo vse razumeti, vse predvidevati in se za nič negotovega odločiti, je nemogoče svetovati. Bojijo se odgovornosti pred samim seboj; in če se na nasvet prijatelja za kaj odločijo, potem vso odgovornost na njega zvalijo. Skok v negotovost, skok v bodočnost, ta se jim zdi preveč nevaren; tega skoka ne zmorejo sami, zato pričakujejo, da bi se kdo drug namesto njih odločil.

Vsak dan srečujemo ljudi, ki podobno ravnaajo. V dvomu ali na razpotju se kar ne morejo odločiti. Ugibljejo in iščejo sem in tja in čakajo odločilnega nagiba, močnega zunanjega vzroka ali celo brezobzirne sile, ki jih nekako prisili. Šele tedaj so pomirjeni, ko si sami sebi morejo reči: »Saj nisem mogel drugače, bil sem prisiljen...«

To so ljudje, ki v življenju ne zmorejo kaj velikega in so zares usmiljenja vredni.

IZ FILMSKEGA SVETA:

Film o Dunaju

Filmski režiser John Huston iz Hollywooda pripravlja film iz dunajskega življenja v letih okrog 1900. Rad bi pa ta film prikazal v čim bolj originalnih posnetkih krajev in oseb, zato se je odločil, da bo moške vloge prikazal z originalnimi bradami, ki so pred 60 leti bile v splošni navadi. Ta film bodo začeli pripravljati že prihodnji mesec, zato je režiser razpisal natečaj, v katerem vabi mlade in starejše moške, ki nosijo brade, da se javijo za statisto. Glavnim igralcem v tem filmu je že pognala brada in upajo, da bo pravočasno zrastle do zahtevane velikosti.

Tudi koroški časopisi so prinesli poziv za ta natečaj, kajti rabili bodo 125 bradavičev, ki bodo igrali vloge študentov, uradnikov in zdravnikov na cesarskem Dunaju. Interesenti se naj javijo na J. W. Beyer, Wien-Film am Rosenhügel.

Kako je z nemškimi filmi?

Precejšnjo pozornost je zbudilo dejstvo, da na bienalnem filmskem festivalu v Benetkah, ki je trajal letos od 20. avgusta do 3. septembra, ni bilo na tekmovalnem programu niti enega filma iz Nemčije. Kakor je bilo javljeno, je nemški filmski trg predložil več filmov, a nobeden ni dosegel zahtevane dovršenosti. Nemci se sicer izgovarjajo, da Benečanom ni ničesar po godu, kar pride iz Berlina, vendar se mnogo govori o krizi nemškega filma.

Za mladino in prosveto

Že stari so igrali...

Kakor je star človeški rod, tako staro je tudi igranje; saj je človeku bilo igranje sredstvo izražanja, s katerim je izpovedoval svoja čustva. Zlasti je v igerskem plesu izražal višjim silam svojo odvisnost in svojo vdanost. Tako je bil pomen prvotnega igranja vobče verski. Pri poganskih narodih z nizko kulturo je vsak tak ples predstavljal borbo s hudobnimi duhovi, katere je treba pregnati. Pri poganih na višji stopnji omike pa so bili plesi in sorodna igrsko-simbolična izvajanja že pravi del rednega bogoslužja.

Med narode z višjo kulturo v stari dobi štejemo predvsem Grke. Početke igranja najdemo prav pri Grkih, ko so prirejali obredne plesne na čast bogu Dionizu. Iz te prvotne oblike igranja pa, se je pri Grkih kmalu razvila igra v oni obliki, kakor jo še danes poznamo. Saj še vedno služijo te najstarejše grške igre kot vzor igranja.

V Sirakazah na Siciliji je ohranjeno veliko gledališče na prostem iz časov, ko so tamkaj še bivali stari Grki in gojili z veliko vsemu svojemu teater. V tem sicilskem mestu deluje posebna igralska skupina, ki goji staro grško dramatik. Vsako leto pripravijo več starogrških iger in jih uprizorijo v starogrški obliki (obleke, govor, oprema) v igriščih na prostem. Te igre privabljajo gledalce od vsepovsod; saj so zares nekaj posebnega.

Grška igra je postala vzor in vodilo igre vsakega naroda in vsega omikanega sveta. Posebno trije pisatelji te davne dobe so

znameniti: Ajshilos, ki je umrl leta 456 pred Kristusom, Sofokles, ki je umrl leta 405 pred Kristusom in Evripides, ki je umrl leta 506. pred Kristusom. Že iz tega vidimo, da je bilo že 300 let pred Kristusom v Grčiji igranje na zelo visoki kulturni stopnji. Igre teh mojstrov dramatike še danes igrajo mnogi odri po vsem kulturnem svetu.

Ker so v igri ljudstva izražala svoja verska čustva, je povsem naravno, da so zlasti ob verskih slovesnostih prirejali posebno slovesne igrske predstave. Tako so ob vsakoletnih narodnih praznikih slavili z velikimi prireditvami jubileje. Vse grško ljudstvo je ob takih prilikah vrelo v mesta in se zbiralo v velikanskih gledališčih pod milim nebom. Ta gledališča so bile mogočne stavbe z odrom v sredini, od koder so se širili v polkrožni obliki sedeži vedno višje; v njih je bilo prostora za desetisočere množice gledalcev, ki so vztrajale pri igrarh cele dneve.

Vsaka predstava se je začela z daritvijo bogovom, navadno bogu Dionizu. Igre v najstarejši dobi so bile večinoma tragedije. To so igre z resno ali celo žalostno vsebino. Ta vrsta iger je bila najbolj pripravna za praznovanje narodnih praznikov in proslavljanje narodnih junakov. Vendar pa se je poleg iger z resno versko vsebino kmalu razvila še komedija. Te igre so bile polne norčevanja, veselja in pikrih zbadljivk. Tovrstne igre so se tako priljubile, da so se slavnostne predstave skoraj vedno končale s komedijami.

Država in delavci

(Po »Rerum novarum«)

Kakšne pravice in dolžnosti ima država do svojih državljanov, je bilo v zgodovini zelo različno pojmovano. Še manj kot pred 100 leti je bilo splošno mnenje, da se naj država prav nič ne vtiika v gospodarsko in socialno življenje svojih podanikov; za to bodo že skrbeli gospodarske ustanove same. Država naj poseže vmes le tedaj, ko so ogrožene osnovne koristi države same in pa pravni obstoječi red. Po tem pojmovanju se naj država omeji le na nekakšno policijsko ustanovo, ki se prav nič ne zanaša za blagostanje in socialno uravnovesnost državljanov.

Dolžnosti države

Proti takemu zgrešenemu pojmovanju države je odločno nastopil papež Leon XIII., ko jasno pravi: »Naloga države ni le ta, da čuva neki dejanski red, temveč, da ustvari takšen pravni red, da bo kolikor mogoče vsem dobro, in da pomaga tistim, ki si sami ne morejo pomagati. Država, katere naloga je skrbeti za splošno blaginjo, se mora zavzeti v prvi vrsti za delovne sloje in stanove in omejiti moč kapitalizma.«

Posledica teh nauk je bila, da se je tudi od državne strani začelo odločno gibanje proti kapitalističnemu liberalizmu. Voditelji držav so se zavedli svoje dolžnosti in začeli z večjo pozornostjo skrbeti za socialno politiko.

Socialna politika

Politika je skrb za blagostanje in urejevanje življenja državljanov vobče. Ta skrb pa je mnogotera, kakor je vobče življenje usmerjeno na mnogo področij, kot so: kultura, varnost, gospodarstvo, socialna ureditev itd. Prizadevanje politikov za uveljavljanje pridobitev in njihov zakonitost je stvar socialne politike; nujno je nastala ta panoga politike, čim se je začelo prebujati delavstvo in zahtevati svoje pravice.

V državnih zbornicah so vstajali močje, ki so pogumno zastopali pravice delavstva in podajali načrte in predloge za pravičnejšo socialno zakonodajo. V dobi pred drugo svetovno vojno je živela vrsta svetovno znanih krščanskih politikov, ki so se v smislu okrožnice borili v parlamentarnih zbornicah in na velikih zborovanjih za socialne

zakone (Hitze, Windhorst, Lueger, Seipel, Krek, Decurtius, de Mun itd.)

Delovno pravo

To prizadevanje krščanskih zagovornikov delavskih pravic na najvišjih državnih mestih je prineslo tudi lepe uspehe. Nastala je nova socialna zakonodaja, katero so polagoma sprejele vse naprednejše države, zlasti v Evropi in v Ameriki. Ta zakonodaja ščiti delavce in njihove pridobljene pravice ter se imenuje delovno pravo.

Delovno pravo mora zaščititi najprej najosnovnejše delavčeve pravice, kot je pravica do življenja, do telesne neokrnjenosti, pravica do dela in do počitka. Te pravice se tičejo človekove osebnosti in mu gredo že po naravnem in božjem pravu.

Ker ima delavec pravico do družine, zato mu mora država to pravico tudi priznati, ščititi in mu tudi pomagati, da si jo lahko ustanovi in jo primerno oskrbuje. Delavčeva plača mora biti družinska, kar pomeni, da mora biti tolikšna, da more preživljati družino in ji preskrbeti primerno stanovanje in, če le mogoče, tudi lasten dom. Prav tako mora to delovno pravo zaščititi tudi člane delavčeve družine, zlasti omogočiti primerno vzgojo in izobrazbo otrok.

Cepprav se nam zdi danes, da so te zahteve samo po sebi umevne, vendar ne smemo pozabiti, da pred dobrim pol stoletjem delavec še vsega tega ni imel in je bil popolnoma izročen na milost in nemilost delodajalca. Cepprav je treba ob ugotovitvi napredka v delavskem vprašanju priznati, da so mnogo pripomogle k temu tudi organizacije Marksovih socialistov, je vendar bila Leonova okrožnica tista, ki je dala delovnemu pravu pravo človekoljubno podlago, kajti radi zmotnega pojmovanja družbe in človekove osebnosti vodijo marksistični socialni pokreti v nedemokratično in totalitarno obliko družbenega življenja (komunizem, fašizem).

Delavske organizacije

Pri izboljševanju delavskega položaja poziva papež tudi delavce same, da storijo vse, kar je v njihovi moči in je v skladu z moralnimi načeli krščanske družbe. Pri tem opozarja Leon XIII., da nasilje ne

Sovražnika mladine

Tvojemu telesu hoče ukazovati nagon; oblast si hoče pridobiti nad teboj, mladi prijatelj. Previden bodi in ne poslušaj njegovih lepih prigovarjanj, ko ti tako lepo slika to in ono. Le to mu dovoli, kar ti je zares potrebno in koristno.

Kdor na primer preveč ceni in išče užitke pri jedi, pijači, pri igri in razveseljevanju, ta daje telesu preveliko oblast in veča njegovo upornost. Teško bo dolgo ostal sam svoj gospodar.

Pravijo, da tisti, ki zgodaj začne kaditi, težko sebi ukazuje. Vzrok je razviden: telesu je začel vsiljevati, kar mu vznemirja živce; prav lahko je telo postalo oblastno tudi v drugih stvareh, ki že mejijo na nedovoljeno. Zato, mladi prijatelj, nikar ne začenjaj s to razvado! Če boš ostal nekadilec, se boš ognil mnogim neprijetnostim. Če je razvada splošno razširjena, zato še ni pametna. Morda se bodo ljudje tako odvadili kajenja, kakor so se odvadili nekdanj splošno razširjenega njuhanja in žvečenja tobaka. Saj že opažamo, da zlasti po drugi vojni mladina mnogo manj kadi; pri tem ima svoj hvalevreden doprinos tudi sodobni šport. Mnoga športna društva zahtevajo od svojih članov, da se povsem odpovedo kajenju.

Zagrizen sovražnik tvoje svobode in zahrbtnen zaveznik nagona v tebi je pijančevanje. Že stari Rimljani so vedeli, da ima Bakhus, bog pijače mnogo bratov in sester in vsi ti so sovražniki kreposti.

Ni ga peresa, ki bi moglo popisati nesrečo, ki jo je alkohol že povzročil našemu narodu. Mnogo naših kulturnih delavcev, ki bi nam bili storili še mnogo dobrega, je predčasno spravil v grob. Nekaj podobnega smo brali v časopisih pred kratkim, ko je v Beljaku tragično končal svoje življenje kulturni delavec, ki bi mogel še mnogo lepega ustvariti.

Alkohol nam povzroča nedopovedljivo dušno gorje; posameznike in cele družine spravlja v nesrečo in propad. Vzreja delomrzneže, nasilneže, pretepače in morilce. Polni bolnišnice, umobolnice, ubožnice in ječe. Zastruplja in uničuje bodoči rod, saj so premnogi otroci pijancev bebasti, dušno zaostali, pohabljeni, nagnjeni k boleznim in zločinom.

Javno mnenje je bilo pri nas že od nekdaj naklonjeno opojnim pijačam. Saj »malo ga čutiti — ga imeti pod kapo — biti dobre volje« in podobno vzbuja ugoden odmev. Posebno mlajši se radi s takim junaštvom postavljajo. Iz še nedolžnih poizkusov pa rado pride do večjih spodrselijev, ko že »kozle streljajo« in po več dni in noči neumnosti uganjajo. Pa tudi to še mnogi opravičujejo češ, saj so še mladi. Zares težko nalogo so si naredili nekateri idealni možje, ki so tudi pri nas oznanjali boj alkoholizmu; žal, prav uspel ni v tem boju nihče.

Kako izpodbudno je videti junaškega fanta, ki je neomejen gospodar nad samim seboj. Ta je največji zmagovalac! Večji kot slavi Napoleon, ki je bil strah izkušenih generalov. Toda v boju s svojo strastjo je tudi on podlegel. Ni znal v sebi brzdati pohlepa, zato je žalostno končal.

Zato, fant! Ti ukazuj, nagon pa ti naj služi.

more doprinesiti delavstvu pravega blagostanja, marveč le poštena borba v okviru podpornih in strokovnih organizacij. Ob tem pozivu je bil za vedno ovržen predsodek, češ da Cerkev odreja delavstvu pravico do združevanja. Nasprotno, Cerkev prav na te organizacije krščanskih delavcev gradi največje upanje, da se bo med Bogu odtujeno delavstvo zopet povrnilo krščansko mišljenje in življenje. Tako so kmalu nastale mogočne delavske organizacije, ki so imele nalogo, da branijo delavske pravice, da nudijo delavcem vzajemno gospodarsko pomoč (zadrage, posojilnice, konsumi) ter jim nudijo izobrazbo ter pravno in versko vzgojo. Te katoliške delavske organizacije so združene v mednarodni delavski organizaciji s sedežem v Utrechtu. Pred drugo svetovno vojno je bilo v tej zvezi včlanjenih skoro 3,5 milijonov delavcev.

Posebej pa je treba omeniti še mogočno mednarodno organizacijo katoliške delavske mladine, katero poznamo pod imenom žosizem (J. O. C.). Ustanovljena je bila 1926 v Clichyju v Franciji; njen ideolog in ustanovitelj je znani kanonik Cardijn. Ta odlična organizacija delavske mladine je razširjena po vsem svetu in šteje nad en milijon članov.

P * I * S * A * N * O * B * R * A * N * J * E

RICHARD WRIGHT:

LAKOTA

Lakota, kakršno sem občutil doslej, je bila pač tista običajna lakota, ki je bila vzrok, da sem doma neprestano prosil kruha; a ta lakota je bila potolažena, ko sem pojedel skorjo ali dve. Zdaj pa me je lakota mučila, me delala jeznega in urna-stega.

Pri igri sem postajal manj živahen in prvič v življenju sem premišljeval, kaj se godi z menoj.

»Mama, lačen sem,« sem potožil tega dne.

»Počakati moraš.«

»Ampak jaz bi rad jedel takoj.«

»Saj ni ničesar.«

»Zakaj ni?«

»Zato, ker ni,« je odgovorila.

»Jaz pa hočem jesti,« sem rekel in začel jokati. Prenehala je z likanjem in me gledala s solzami v očeh ter vprašala:

»Kije je tvoj oče?«

Zmedeno sem pogledal. Saj res; mojega očeta ni bilo domov že mnogo dni in smel sem razgrajati, kolikor sem hotel. Čeprav nisem vedel, zakaj je odsoten, sem bil vesel, da ga ni, da bi kričal name. Ni mi pa prišlo na misel, da bomo zaradi njegove odsotnosti brez hrane.

»Ne vem,« sem rekel.

»Kdo pa prinaša hrano domov?« me je vprašala mati.

»Oče,« sem rekel. »Vedno je on prinesel hrano.«

»No, in tvojega očeta zdaj ni tukaj,« je rekla.

»Kje pa je?«

»Ne vem,« je odgovorila.

»Ampak jaz sem lačen,« sem zaječal.

»Počakati boš moral, da jaz dobim kako delo in nakupim hrane,« mi je razložila.

... Končno je šla mati za kuharico. Vsak dan sva z bratom ob hlebcu kruha in loncu čaja ostala sama v stanovanju.

Nekega večera mi je mati rekla, da bom odslej moral hrano nakupovati jaz. Da bi mi pokazala, kako to gre, me je vzela s seboj v trgovino na vogalu ulice. Bil sem ponosen; samemu sebi sem se zdel odrasel.

Naslednjega popoldneva sem vzel košaro in šel proti trgovini. Na vogalu pa me je naenkrat zgrabila gruča fantov: podrl so me na tla, mi iztrgali košaro in vzeli denar. V paničnem strahu sem zdrvel domov. Zvečer sem povedal materi, kaj se je zgodilo. Ničesar ni rekla. Usedla se je in napisala novo naročilnico, mi še enkrat dala denar ter me ponovno poslala v špecerijsko trgovino. Splazil sem se po stopnicah in videl, da se prav isti fantje igrajo spodaj na cesti. Stekel sem nazaj v hišo.

»Tisti fantje so tam,« sem rekel materi.

»Pretepli me bodo.«

»Premagati moraš to,« je rekla. »Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

»Kar pojdi zdaj!«

Glas iz Podjune k rozalskemu romanju

(Nadaljevanje s 4. strani)

Peteroglava deputacija, obsegajoča dva grofa, enega notarja, enega učitelja in enega dimnikarja — pa niti enega zakorenjenega domačina iz kmečkega ljudstva, ki že od nekdaj napolnjuje naše cerkve, se je pojavila nekaj časa pred rozalskim žegnanim pri preč. g. župniku v Globasnici s svojo zahtevo. Obenem so bili pozvani vsi župani Podjune, črni in rdeči, naj se izjavijo za nemško božjo službo pri Sv. Rozalji. Seveda so vsi župani pristali, črni in rdeči, hote in nehote!

Želimo poudariti, da nikomur ne kratimo pravice romati kamorkoli in častiti Boga v svojem materinskem jeziku. Ne moremo pa molče sprejeti, da se nam jemlje naše, s tradicijo globoke in tudi še danes žive vernosti ljudstva pridobljene in pripadajoče nam pravice. Saj je poleg rozalske nedelje še mnogo drugih za romanje primernih dni v letu.

Toda po mnenju omenjenih organizatorjev je moralo biti »nemško romanje« prav na naš dan! Vse pa kaže, da svoje reči niso bili gotovi, kajti očitno so se zbal, da nemški »gorečniki« ne bodo imeli toliko idealizma in bodo raje ostali doma pod »kovtrom« in si ogledali Sv. Rozalijo z daljnogledom od spodaj!

Da bi se preprečila ta nevarnost, je »Kath. Männerbewegung« v Dobri vasi naslovila na vsa večja podjetja cele Podjune vabila, v katerih je dobesedno zapisano: »Um 11 Uhr wird erstmalig auch ein Gottesdienst mit deutscher Predigt und deutschem Volksgesang gefeiert«. Je torej jasno, da gre za dvakrat nemško reč. Na grofovi žagi v Globasnici je teh vabil ležalo baže 8 dni po rozalskem žegnaniu še cel kup! Vključil se je — ne vemo sicer na podlagi katerih pravil — tudi koroški Automobil- und Touring-Club v Velikovcu, ki je pozval vse svoje člane s posebno okrožnico, naj se udeležijo te velike nemške »manifestacije«. V tem vabilu je rečeno: »Über Initiative leitender Herren der katholischen Männerbewegung im Bezirk Völkermarkt wird am 17. September 1961, um 11 Uhr vormittags, in der Kirche am Hemmaberg bei Globasnitz, anlässlich des Rosalien-Kirchentages erstmalig seit Bestehen der Wallfahrtskirche eine deutsche Messe gelesen. Eine rege Beteiligung würde eine positive Manifestation des Grenzlandes zum deutschen Gottesdienst dokumentieren.«

Za te naenkrat pobožne avtomobiliste pa je nemško kar vse, celo služba božja. In za nemško službo božjo so voljni iti celo na strni rozalski breg.

Ljudje, ki so bodisi kot poedinci, bodisi dostojno versko prireditelji, temveč kot politično manifestacijo organizirali in jo podprli s pomočjo raznih tvrdk in društev, kot »katoliško« gibanje to stvar ne kot so izgubili vse naše zaupanje in spoštovanje, pa naj se še tako sklicujejo na svoje katolištvo!

Najhujši udarec našemu vernemu ljudstvu v obraz pa je dejstvo, da prvič v večstoletni zgodovini te romarske cerkve na dan tega znamenitega in priljubljenega cerkvenega shoda, slovenske pridige sploh ni bilo. Nad 3000 slovenskih romarjev je zastoj čakalo na božjo besedo. Od vseh vetrov z raznimi »ukazi« in vabili vkup pritegnjeni nemški verniki so imeli svojo pridigo, za slovenske vernike pa ni bilo prostora v bogoslužnem programu! Mi smo torej prišli v svojo starodavno lastnino brezpravni, samo nekaj nam je še preostalo: da smo smeli darovati!

Ko smo odhajali z novo bolečo zagrenjenostjo s svetega kraja, smo čutili, da se nam je s silo nekaj dragocenega vzelo. Tudi na obrazu domačega g. župnika je ležalo nekaj kot prikrita žalost. Ko so nemški romarji, ali bolje rečeno organizirani izletniki pod starodavno lipo zapeli »Dort, wo Tirol an Salzburg grenzt«, se nam je zdelo, kot bi se nam rogali, češ: »Vse se doseže, če ne naravnost, pa po ovinkih in, kar je najbolj žalostno, dostikrat celo ob sklicevanju na krščanstvo.«

Ker se je vsa naša javnost preveč zgrajala nad temi dogodki, nismo mogli molčati in smo prisiljeni, spregovoriti resnici na lju-bo jasno besedo.

Oglašuj v našem listu!

Izbira in kvaliteta

preprog, zavese in posteljnine
v trgovini opreme

LODRON
VILLACH Lederergasse 12
Tujskoprometni in gostinski obrati do-
bijo poseben popust!

Najbolje kupite ure, nakit
in drugo pri urarskem mojstru

Gottfried Anrather

Klagenfurt, Paulitschgasse 9

Strokovna delavnica
za popravila

Jesenske plašče

za dame, gospode in otroke
kakor tudi vsakovrstna
DEŽNA OBLAČILA

v specialni trgovini plaščev

V. Tarmann

Klagenfurt, Völkermarkter Straße 16, tel. 52-76

Radioaparati
Šivalni stroji
Kolesa
V VELIKI IZBIRI

**Radiohaus
KERN**
Klagenfurt, Burggasse

Ugodna plačila na obroke

Gledališče v Celovcu

MESTNO GLEDALIŠČE:

Petek, 6. oktobra: Der Unbestechliche, komedija (premiera).
— Sobota, 7. oktobra: Die Verkaufte Braut, opera.
— Nedelja 8. oktobra ob 15.00 uri: Madame Ponsard, opereta.
— Sreda 11. oktobra: Der Unbestechliche, komedija.
— Četrtek 12. oktobra: Hamlet, drama.
— Petek 13. oktobra: Die lustige Witwe, opereta.
— Sobota 14. oktobra: Hamlet, drama (poslednjič).
— Nedelja: Die lustige Witwe, opereta.

Začetek: ob delavnikih ob 19.30 uri, ob nedeljah ob 15.00 uri.

KOMORNE IGRE:

Sobota 7., nedelja 8. oktobra: Oscar, komedija.
— Sobota 14. oktobra: Zaprti.
— Nedelja 15. oktobra: Oscar (poslednjič).
Začetek vselej ob 19.30 uri.

RADIO

PONEDELJEK, 9. 10.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Jaka Špicar: Hema Krška. — 18.00 Koroške narodne. — TOREK, 10. 10.: 14.15 Poročila, objave. — Moj rodni dom, moj rodni kraj. — SREDA, 11. 10.: 14.15 Poročila, objave. — Kar želite, zaigramo. — YETREK, 12. 10.: 14.15 Poročila, objave. — Bolje je paziti, kot zdraviti se. — PETEK, 13. 10.: 14.15 Poročila, objave. — Jaka Špicar: Krst. — SOBOTA, 14. 10.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca. — NEDELJA, 15. 10.: 7.30 Duhovni nagovor. — 8 pesmijo in glasbo pozdravljamo in voščimo.

Mali oglas

Hišno pomočnico, ki ima tudi veselje do dela na vrstu, sprejemem takoj. Dobro plačilo. Ponudbe na uredništvo lista.

MODERNA MODNA OČALA

pri

Klagenfurt, 10.-Oktober-Straße (Prosenhof)

Šivalne in
pletilne stroje
pri

Grundner

KLAGENFURT, WIENER GASSE 10
BLIZU MESTNE CERKVE

Najnovejši

MODELI BLUZ

v najboljši kvaliteti
in največji izbiri

Rosl König

Klagenfurt, Bahnhofstraße 9

Wenn Sie im Bilde bleiben wollen...

Kennen Sie das Angebot an schönen und preiswerten Schlafzimmern, bevor Sie einkaufen? Dann ist es unerlässlich, sich vorher über unsere große und solide Auswahl zu orientieren.

- Unsere beste Reklame ist die ständig steigende Zahl zufriedener Kunden.
- Die Auswahl ist unübertroffen.
- Wir führen nach wie vor das günstigste Volks-Schlafzimmer.
- Besichtigen Sie unsere neue Teppich- und Vorhangstoffe-Abteilung.
- Beratung durch unsere Architekten und Zustellung mit eigenen Möbelautos kostenlos.
- Kreditgewährung zinsfrei durch Eigenfinanzierung und SW-Kredit bis 30 Monate.

Diese Vorteile bietet Ihnen Ihr

Haus der guten Möbel

KLAGENFURT, Theatergasse 4 . Tel. 50-24, 52-62

Budizem postal državna vera v Burmi, 20-milijonski državi v jugovzhodni Aziji, ker je tako sklenil burmanski parlament v Rangoonu z 234 proti 28 glasovom. V proslavo tega dogodka je ministrski predsednik U Nu dal spustiti na svobodo 540 raznih živali, med katerimi so krave, ovce, koze, prašiči, kokoši, race, gosi, ribe in raki. Budizem sicer ne veruje v Boga, pač pa pravi, da mora človek pošteno živeti in ljubiti ne le bližnjega, ampak tudi živali.

Elastisch bleiben!

Bei nachlassender Spannkraft und verminderter Leistungsfähigkeit greifen Sie zu dem „Jungbrunnen der Natur“. Die Wirkstoffe des Knoblauchs, in Weizenkeimöl gelöst, sind konzentriert in den Klosterrau Aktiv-Kapseln enthalten. Diese Kapseln dienen zur Aktivierung nachlassender Elastizität, vor allem auch im zunehmenden Alter.

48 Kapseln S 27,—
KURPACKUNG 150 St. S 69,—
In Apotheken u. Drogerien

Klosterfrau
**Aktiv
KAPSELN**
nach Dr. Doerenkamp

Najnovejše kmetijske
stroje, štedilnike, pralne
stroje, gospodinjske po-
trebščine

ugodno in na obroke pri

HANS WERNIG

KLAGENFURT, Paulitschgasse (Prosenhof)

Zavarujte pri

„Kälabrand“

Klagenfurt, Alter Platz 30

Tel. 58-46 58-47

Kärntnerische Landes-Brandschaden-Versicherungs-Anstalt